

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENEK

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisni
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inseratov:

Enostolpna petstina vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštalna plačana v gotovini.

Pravi krivec.

Včeraj je spregovoril sam »poslevo-
deči« podpredsednik JDS g. dr. Dinko Puc
in napisal je za »Jutro« obrambeni govor
za dr. Žerjavo. Priznamo g. podpredsedni-
ku JDS njegovo dobro voljo, da bi rad opral
zamorca, naj nam pa ne zameri, če mu po-
vemo, da nas s svojimi argumenti ni pre-
pričal o nedolžnosti dr. Žerjave in o nje-
govi moralni neodgovornosti za vse žalostne
dogodke, ki so se odigrali v zadnji dobri
Sloveniji, ampak nas je v tej veri le še utri-
dil. Od g. podpredsednika JDS je formalno
jako lepo, da poskuša braniti svojega stran-
kinega načelnika in stanovskega tovariša,
na stvari nam pa tudi podpis g. poslevo-
dečega podpredsednika JDS prav nič ne
izpreminja. Dejstva so inostanejo
dejstva in eden mora biti za
ta dejstva moralno odgovoren.

Gospodu podpredsedniku JDS gotovo
ni neznani slučaj, ki se je bil zgodil ne-
kako pred dvema leti ob italijansko-jugo-
slovanski meji. Tam so ubili človeka. Kdo,
kdaj in zakaj — tega še danes ne vemo.
Dognal pa bi bil to lahko pristojni sodnik.
A kaj se je zgodilo? Oblast ni zasledovala
krivca, oblast ni dala zadoščenja razžalje-
nemu pravnemu čutu, pač pa je — sodnika
premestila! Sodnika, ki mu jamči zakon,
da je nepremestljiv! Takrat je
dobila avtoriteta državne ob-
lasti svoj prvi sunek.

Od takrat naprej so se razvijali dogod-
ki svojo pot. Sprva po malem, potem pa
vedno bolj in bolj, dokler nismo srečno
prišli do Trbovelj.

Kaj je bilo v Trbovljah, vemo vsi. V
Trbovlje so prišli člani neke organizacije
razvijati svoj prapor. To je po zakonu do-
voljeno vsaki postavno priznani organiza-
ciji in samoobsebi ne bi bilo nič hudega.
Toda člani te organizacije so imeli s seboj
orožje! Tega dejstva menda tudi g. posle-
vodeči podpredsednik ne bo tajil. Tu pa
nastane vprašanje: Kdo je dovolil tej or-
ganizaciji nošenje orožja? Ali je mar to do-
dovolil ali pa dotično dovoljenje izposloval
ljublanski škof? Tudi druga stran je imela
orožje. Ali je mar tej drugi strani dovolil
orožje ljubljanski škof? Bila pa je v Trbov-
ljah še ena tretja stran, namreč javna ob-
last, zastopana po žandarmeriji in policiji.
Tudi ta tretja stran je imela orožje, ta se-
veda postavno dovoljeno orožje. Ko
pa je orožje začelo delovati s prve in z
druge strani, je molčala tretja stran, mol-
čala je žandarmerija, molčala je javna ob-
last! Zakaj je mirovala žandarmerija? Mi
vsi in z nami vred tudi g. poslevo-deči pod-
predsednik JDS dobro vemo, kakšne dolž-
nosti nalaga žandarmeriji zakon. Mi ne mi-
slimo ravno, da bi bila morala tudi še žan-
darmerija v kritičnem trenutku streljati,
ker je bilo že itak dovolj krvi prelite. Toda
pasivnost od strani javne oblasti je nekaj
zagonetnega, je nekaj takega, kar ne more
biti brez vzroka. Vsi, ki poznamo našo žan-
darmerijo, vemo, da se njena pasivnost ne
da drugače tolmačiti kot z izrečnim pove-
ljem na to korporacijo, naj se drži tako kot
se je. Ali je dal to povelje mar ljubljanski
škof? Ali je on minister policije ali pa
vojni minister ali vsaj veliki župan v ljub-
ljanski »oblasti«?

Niso se pa še ohladila trupla nesrečnih
žrtev, pa je že zagrmelo po vsem časopisu
JDS v Sloveniji: Trboveljski dogodek so
krivi »klerikalci«, začeli so komunisti, mor-
alno odgovoren pa je zanje ljubljanski
škof! Ali ni tako, g. poslevo-deči podpred-
sednik?

Sledil je znani pretep v Florijanski
ulici v Ljubljani. Verodostojne priče so na
razpolago, da je tepel znani »strah Flo-
rijanske ulice« pred očmi zastopnika javne
varnosti. Tu ne igra nobene vloge vpraša-
nje, kdo je »izzival« ali kdo je »prvi začel«.
Zakon določa, da si nihče ne sme sam
delati pravice, in naloga organov javne var-
nosti je, da preprečijo vsak poskus te vr-
ste. V Florijanski ulici se to ni zgodilo. Za-
kaj se to ni zgodilo? Naši organi javne var-
nosti so izborni šolani in disciplinirani. To
vidimo vsak dan iz »policijskega dnevnika«.
Logičen je torej sklep, da je morala
imeti javna straža neki poseben nalog ali
neki poseben migljaj, kako naj se v goto-
vih slučajih ravna. Ali je mar dal organom
javne varnosti tako »uputstvo« ali pa tak
migljaj ljubljanski škof? Ali je mar on

policijski ravnatelj ali pa veliki župan v
Ljubljani?

In vendar je vse časopisje JDS takoj
zatrlo v svet: Da je bil v Florijanski ulici
ljublanski meščan tepen, in sicer tepen
pred očmi varnostnih organov, tega je kriv
ljublanski škof, krivi so »klerikalci« in
krivi so »izzivajoči komunisti«. Glede izziv-
janja mimogrede le eno vprašanje: Kdo
ima večji pogum za izzivanje, ali tisti, ki se
zaveda, da bo varnostni organ njegovo po-
četje mirno gledal, ali tisti, ki je prepri-
čan, da pojde takoj v luknjo, če le z mezin-
cem zgane?

Tako se je ponavljalo dan za dnem: Na-
pad na mirne delavce v Krakovem — kriv
je ljubljanski škof! Slučaj Juvan: Prste mu
je zmečkal ljubljanski škof! Strelne vaje v
Podnartu: Vaje je komandiral ljubljanski
škof! Uboj na Aleksandrovi cesti: Nesreč-
nega Zadravca je ustrelil ljubljanski škof!
Vse ljubljanski škof! To mora biti mogočen
gospod!

Kar pa ni mogel sam škof, je pomogla
še njegova tiskarna, ki jo je hotel sam sebi
zapleniti tudi ljubljanski škof, so pomogli
»klerikalci« in »komunisti«.

Mi smo ostali pri vsej tej divji gonji
mirni in hladni. Mi nismo odgovarjali z be-
dastimi izmišljotinami in z glupimi lažmi,
ampak smo odgovarjali z naštevanjem dej-
stev in smo iskali tudi vzroke teh dejstev
in zasledovali moralne krivce teh dejstev.
Mi nismo iskali storilcev, ker to so nesrečni
zapeljanci, ampak iskali smo onega, ki bi
moral in ki tudi mora nositi vso moralno
odgovornost za najbolj nesrečno dobo slo-
venske zgodovine. Našli smo ga in ga ime-
novali z služnim imenom, z imenom, ki
mu ga nismo dali mi, ampak ki si ga je za-

služil sam, kakor še nikdar pred njim no-
ben Slovenec!

Danes ve vsa slovenska javnost, kdo
da je tisti, ki je zavlekel »Orjuno« v brato-
morni domači boj. Danes ve vsa slovenska
javnost, da nosi tisti, ki je »Orjuno« tako
daleč zlorabil, tudi polno odgovornost za to
zlorabo. Te težke odgovornosti pa ne nosi
ljublanski škof, ampak dr. Žerjav in nje-
gova nenasična vladoželjnost.

Senca rudarja Fakina ne sledi danes
ljubljskemu škofu, ampak onemu, ki je
naščuval brata na brata, Slovence na Slo-
vence, da si brat nad bratom in Slovenec
nad Slovincem omadežuje svoje roke z
bratsko krvjo. Če to ni kajnovstvo, kaj pa
je potem? Zločin je in ostane zločin, pa naj
se izvrši pod katerimkoli imenom!

Od Fakina do Zadravca je lepa vrsta
žrtev, nedolžnih žrtev, zapeljanih in pre-
mamljenih od moralnega njihovega pokro-
vitelja in zaščitnika. Danes seveda se mor-
alni pokrovitelj poskuša priti, ker ga je
strah! Sram ga mogoče ni, ampak strah ga
je ljudske sodbe, ki jo bo ljudstvo izreklo
nad njim pri volitvah. Zato se danes zvija
in stiska in se še sam sebe niti braniti ne
upa!

Otto Weininger, žid, je napisal o krist-
janih in židih v svoji znani knjigi »Ge-
schlecht und Charakter« sledeče: Der
Christ ist demütig und stolz, der Jude
aber ist frech oder kriecherisch!

Mnogo bolj kakor s svojo včerajšjo
obrambo bi bil g. poslevo-deči podpredsed-
nik šefa svoje stranke branil, če bi mu on
sam svetoval to, kar mi vsak dan ponav-
ljamo. Naj mu napiše v imenu JDS pismo in
pismo naj se konča z besedami:

»Žerjav je doigral — Žerjav naj gre!«

Pašić demisijoniral.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Danes se je iz-
vršila tretja demisijska Pašićeve vlade v le-
tošnjem letu. Prvič je Pašić demisijoniral
24. marca, ko je prispelo v Belgrad prvih
20 hrvatskih poslancev. Takrat je bila kri-
za kratka, kjer je Pašić že 27. marca sestal
s pomočjo samostojnih demokratskih iz-
dajalcev vlado, ki bi morala biti poslovna.
Ker pa nista Pašić in Pribičević z nobenim
sredstvom mogla preprečiti večine, je mo-
rala vlada 12. aprila zopet podati ostavko,
ker ni sklicala skupščine in je pogazila na-
vodila. To je bila druga demisijska, ki ji je
sledila dolga kriza s čudnim in zavirnim
razvojem, nakar je 21. maja sledila sestava
nove Pašić-Pribičevićeve vlade. Obe prvi
demisiji je vlada motivirala z nevdržljivi-
stjo položaja in je zahtevala volivni man-
dat. Tudi tretja demisijska se je izvršila v
tem znamenju, ker je Pašić danes zahteval
od kralja volivni mandat, češ, da je položaj
nevdržljiv in so volitve edino zdravilo proti
temu. Do sedaj ta zahteva ni imela uspeha,
ker je jasno, da bi nevdržljivost postala še
hujša, če bi imel Pribičević svobodne roke
za volitve. Kako si to predstavlja, je doka-
zal tekom zadnjih 2 mesecev, ki bosta osta-
la vsem državljanom, ki so okusili to »čvr-
sto politiko«, v živem spominu. In ni ču-
dno, če ne bodo predstavniki take politike
prišli v Belgrad niti v malem številu, am-
pak bodo popolnoma vrženi iz javnega živ-
ljenja.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Po 2 mesecih
žalostnega življenja je Pašić-Pribičevićeva
vlada ravno tako končala kot prej. Kot smo
že včeraj poročali je bil Pašić pozvan od 11.
do pol 12. ure predpoldne v avdienco. Po-
tem je Pašić šel v vladno predsedstvo, kjer
se je vršila kratka ministrska seja. Po seji
so ministri izjavili, da ni Pašić podal ostav-
ke, ampak da je le zahteval od kralja vo-
livni mandat češ, da zato ni potreba dati
ostavke, ker se rekonstrukcija lahko poz-
neje izvrši, ko bo kralj poveril volivni man-
dat. Ta čuden način reševanja krize, ki se
smatra kot najnovejša balkanska metoda,
je izzval čudno razpoloženje.

Pribičević je po seji izjavil v sarkastič-
nem tonu časnikarjem to-le: »Predsednik
vlade nas je prosil, naj sporočimo, da se
obrnite nanj, ker bo on dal izrpnje infor-
macije.« Kam je s tem meril, se je kasneje
izvedelo. Na vladni seji je Pašić v kratkih
besedah sporočil, da je kralju raztolmačil
položaj, ki je nevdržljiv in ga je prosil naj
poveri sedanje vlado z volivnim mandatom,
če ima v njo dovolj zaupanja. Ker pa ni Pa-

šić nič povedal o kraljevem odgovoru, mu
je Pribičević po dolgem govorenju postavil
konkretno vprašanje, kaj je kralj odgovoril
na zahtevo o volivnem mandatu. Pašić je
dejal: »Dobro, dobro.« To so bile vse infor-
macije, ki jih je Pašić dal ministrom, ki so
zato izjavljali, da še ni prišlo do ostavke
in da tudi ne bo, dokler ne dobi vlada vo-
livnega mandata. V te izjave ministrov se že
ni dosti verjelo, ko je bil poklican g. Jova-
novič na dvor. Vendar se je šele zvečer iz-
vedelo za pravo stanje. Ko je ob 8. uri od-
hajal g. Jovanović iz predsedstva, je izjavil:
»Bil sem pri kralju v avdienci in povem,
da se bo kralj o zadevi posvetoval z vsemi
načelniki parlamentarnih strank. Danes je
že bil v dvoru predsednik radikalnega kluba
Marko Gjurišić. Jutri bosta pozvana naj-
brže gg. dr. Korošec in Davidović.« Na
vprašanje našega dopisnika, čemu ta po-
svetovanje, če se vlada sploh ne nahaja v
edmisiji, je predsednik narodne skupščine
kategorično odgovoril: »Vlada se nahaja v
demisiji. Pašić je podal ustmeno ostavko
svojega kabineta.« Na nadaljnje vprašanje,
ali bo tudi ta kriza dolgotrajna, je rekel g.
Jovanović: »Mislim, da bo kmalu končana.«

Šele te izjave g. Jovanovića so odkrile
pravi položaj. Vlada se je nahajala v de-
misiji že od Pašićeve avdience, ne da bi
bili o tem prepričani niti sami vladni čla-
ni! Čemu to zakrivanje položaja, je jasno;
izjave g. Jovanovića so tem pomembnejše,
ker on tekom krize ni dajal nobenih izjav.
Smatra se, da je Jovanović s temi izjavami
preprečil čudno igro. Razumljiv je zdaj
tudi sarkazem g. Pribičevića.

Pašić-Pribičevićeva vlada nesrečnega
imena se nahaja v demisiji in nastane
vprašanje, kaj bo sledilo? Z ozirom na to,
da se je za pravo stanje zvedelo šele zelo
kasno, se je bilo težko informirati. Upo-
števač sedanje uspehe Pašić-Pribičević-
eve vlade, se mora smatrati, da je storjen
korak za vrnitev k parlamentarizmu, ki
izključuje možnost Pašić-Pribičevićeve vla-
de. To potrjuje tudi način, kako je prišlo
do ostavke in odločen nastop g. Jovano-
vića, ki ga vsled raznih okolištin smatrajo
kot bodočega moža. Če se vrnemo na pa-
lamentarno tla, pride v poštev le kombina-
cija, ki ima v parlamentu večino. Tako ve-
čino predstavlja opozicijski blok in zato
je naravno, da se njemu izroči vlada.

Zdi se, da je sedanja vlada imela
uspeh v tem, da je diskvalificirala ali vsaj
poskusila diskvalificirati z raznimi intri-

gami predstavnike kar enega celega na-
roda. Pri tem se je posluževala privatnega
delovanja enega človeka. Če je vlada v
tem res uspešna, se bo videlo v prihodnjih
dneh. Tudi v tem pogledu bo opozicijski
blok preciziral svoje stališče, ko bodo
prišli na Korošev poziv v Belgrad tudi
zastopniki HRSS in JMO. Gledalo se bo
na to, da se ne bodo zapostavljale pravice
posameznih strank in da se ne bodo izigra-
vale kot doslej ustavne in zakonske od-
redbe.

AVDIJENCE PRI KRALJU.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Danes popo-
dne od 5. do četrta na 7. uro se je mudil na
dvoru g. Jovanović. Kralj ga je obvestil, da
je ustmeno podal Pašić ostavko. Kralj je
Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

17. julija 1924.

ZAGREBSKA BORZA.

Devizni in valutni trg je bil danes slab
in brez interesa. Šele po borzi je postala ten-
denca nekoliko čvrstejša. — Na efektivnem
trgu položaj neizpremenjen.

Devize in valute.

(V oklepaju tečaj z dne 16. julija.)

Dunaj 0.1177—0.1197 (0.1183—0.1203), Ita-
lija 3.605—3.635 (3.625—3.655), London 366—363
(368.65—371.65), Newyork 83.375—84.375 (84—
85), Pariz 4.35—4.40 (4.35—4.40), Praga 2.479—
2.509 (2.4875—2.5175), Curih 15.25—15.35 (15.34
—15.44), efekt. dolarji 82.25—83.25 (83—84).

Vrednostni papirji.

Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb:
125—127, Hrv. slav. zem. hipotekarna banka,
Zagreb: 62—63, Jugoslavenska banka, Zagreb:
114—116, Prva hrvatska štedionica, Zagreb:
915, Slavenska banka, Zagreb: 110, Srpska
banka, Zagreb: 139—143, Dioničko društvo za
eksploatacijo drva, Zagreb: 115, Hrv. slav.
d. d. za ind. šečera, Zagreb: 1000—1005, Na-
rodna šumska industrija, Zagreb: 75, Našica:
89—92, Guttman: 755—770, Slavonija: 92—93,
Trboveljska premogokopna družba, Ljublja-
na: 485—530, Združene papirnice, Vevče: 142,
7% drž. inv. posojilo: 66—66.50, Vojna odškod-
nina: 122—122.50.

CURISKA BORZA.

(V oklepaju tečaj z dne 16. julija.)

Belgrad 6.45 (6.45), Berlin 1.39 (1.30), Bru-
dimpešta 0.0065 (0.0065), Italija 23.70 (23.65),
London 24.06 (23.95), Newyork 550 (549), Pariz
28.35 (28.20), Praga 16.30 (16.25), Dunaj 0.007750
(0.007725).

DUNAJSKA BORZA.

Dunaj, 17. julija. (Izv.) Efekti: Živnosten-
ska banka 816.000, Alpine 375.000, Greinitz
127.000, Kranjska industrijska družba 0, Trbo-
veljska družba 405.000, Hrvatska eskomptna
banka 140.000, Leykam 100.000, Jugoslavenska
banka 0, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 50.000,
Avstrijske tvornice za dušik 175.000, Gutmann
—, Mundus, 710.000, Slavex 210.000, Slavonija
73.100. Devize: Belgrad 836—840, Budimpe-
šta 0.86—0.88, Kodanj 13.080—13.180, London
310.000—311.000, Milan 3041—3061, Newyork
70.935—71.185, Pariz 3.665—3.683, Varšava
13.550—13.650. — Valute: dolarji 70.460 do
70.860, angleški funt 3082—3098, francoski
frank 3640—3670, lira 3060—3080, dinar 835
do 841, češkoslovaška krona 2082—2098.

PRAŠKA BORZA.

Praga, 17. julija. (Izv.) Devize: Lira 147,
Zagreb 40.375, Pariz 175.625, London 148.425,
Newyork 33.95.

SREDNJI TEČAJI DINARJA V JUNI-
JU 1924.(V oklepaju najvišji in najnižji tečaj v
juniju.)

V Amsterdamu 316 (327—302), v Buda-
pešti 1042.25 (1115—930), v Londonu 362.44 (345
—380), v Milanu 27.34 (27.94—26.26), v New-
yorku 118.88 (122.75—114.50), v Parizu 22.48
(24.88—21), v Pragi 40.7575 (42.50—38.4750), v
Wien 894 (860—802), v Zürichu 670.42 (697.50
—640).

Blagovna borza Novisad 17. julija 1924.
Nova pšenica 310—315 plačilo proti duplikatu,
stara pšenica 327.50, oves 295.—, koruza 245.—,
moka ničila 475/500, št. 2 430, št. 3 395, št. 6
365, otrobi 190. — Tendence čvrsta, ponudbe
ni, povpraševanje mirno.

prosil Jovanovića, naj mu svetuje, kako naj se reši kriza. Jovanović je svetoval, naj se kralj posvetuje z voditelji parlamentarnih klubov, predno se bo odločil. Nato je bil pozvan h kralju predsednik radikalnega kluba Marko Gjuričić. Njegova avdijsenca je bila kratka in je sam o njej izjavil sledeče: »Bil sem pri kralju. Razložil sem mu svoje mnenje o položaju. Kakšno je, še ne morem povedati. Mislim, da se bo kralj odločil, da zasliši tudi ostale predsestnike klubov.«

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Pozornost vzbuja, da je bila avdijsenca predsednika radikalnega kluba zelo kratka. Gjuričić je bil pri kralju samo od 6.15 do 6.30 ure. Radikalni tolnačijo to tako, da ni mogel Gjuričić obvestiti kralja o pravem razpoloženju v radikalnem klubu. Jovanovićeve pristasi so danes obiskali Gjuričića in zahtevali, naj se skliče seja kluba, da se ne bi reševala kriza kot doslej brez njega.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Po svoji avdijsenci je Jovanović obiskal Pašića in ga obvestil, da je kralj njegovo ostavko sprejel. Pašić se je takoj odpeljal na svoj dom. Jovanović pa je ostal v predsedstvu in je konferenčni s Trifunovićem, na kar je dal izjave, ki jih priobčujemo na drugem mestu.

KRALJ NE ŽELI VOLITEV.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Radikalni poslanci, ki so po avdijsenah govorili z Jovanovićem in Gjuričićem, so nam izjavili, da sta Jovanović in Gjuričić dobila tekom avdijsence vtis, da krona ne želi volitev v sedanjem prenapetem položaju, ampak čisto parlamentarno vladati. Zato pričakujejo vsi krogi, kaj bo začel Pribečević, ker je jasno, da se v sedanji situaciji na njega več ne računa.

DAVIDOVIĆ POZVAN H KRALJU.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Danes popoldne sta dolgo konferirala g. Korošec in g. Davidović. Tekom njunega sestanka je prejel g. Davidović poziv za avdijsenco, ki se bo vršila jutri ob pol 11. uri. Dr. Korošec in Lj. Davidović sta z ozirom na to avdijsenco precizirala stališče opozicijskega bloka k nastali vladni krizi. O tem bosta poročala jutri na sestanku parlamentarne večine.

ZERJAVOVE METODE.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Vsi današnji belgrajski listi govorijo o agitaciji slovenskih samostojnih demokratov, ki agitirajo s krilatico: kdor je proti Žerjavu, je proti kralju. Pripominjajo, da je taka agitacija izvala ogorčenje in je treba proti njej nastopiti. Radi teh vesti se bere v Pribečevićevi »Reči«: Dr. Žerjav vendar brez uspeha!

SEJA HRSS.

Zagreb, 17. julija. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila seja predsedstva HRSS. Razpravljali so o stališču, ki naj ga zavzame HRSS napram vladni krizi in njenemu reševanju. Popoldanski listi so prinesli vest, da je dr. Korošec pozval v Belgrad dr. Mačka in Predavca. Dr. Maček je vašemu dopisniku nocoj ob 8. izjavil, da ni dobil nobenega poziva.

VESTI O RADIČU.

Zagreb, 17. julija. (Izv.) Vsi današnji listi so polni vesti o umoru Radića v Moskvi. Predsedstvo HRSS te vesti odločno demantira: Tudi rusko poslaništvo na Dunaju je sporočilo, da ni prejelo nikakega tozadevnega poročila. Vaš dopisnik je v predsedstvu HRSS zvedel, da je Radić že 3. julija zapustil Moskvo in se podal na ozemlje ob Volgi in od tam na Kavkaz.

PORAZ FRANKOVCEV V OGULINU.

Ogulin, 17. julija. (Izv.) Pri občinskih volitvah so frankovci, ki so imeli Ogulin za

svojo glavno trdnjavo, pogoreli. HRSS je dobila 10 odbornikov, združeni radikali in samostalni demokrati 7 odbornikov, vse ostale stranke pa 7 odbornikov.

Londonska konferenca.

London, 17. julija. (Izv.) Pri prvi seji londonske konference je izjavil Mac Donald: »Mi smo doslej delali tako politiko, ki nam ni prinesla reparacij in ne miru, ampak je rodila bojazen pred novimi zapleti. Narodi pa žele mir. Mir pa jim bo prinesla konferenca, če sprejme Dawesov načrt, ki ne zahteva žrtve samo od premagancev, ampak tudi od nas. Mi bomo ta načrt uveljavili, če bomo složni, kajti sloga je mir. Dawesov načrt ima eno veliko prednost pred drugimi, da strogo loči gospodarska vprašanja od političnih. — Herriot pa je izjavil: »Naša naloga je sicer težka, vsi delegati pa si prizadevajo, da svojo nalogo uspešno končajo.«

London, 17. julija. (Izv.) Konferenca je izvolila tri odseke: 1. odsek za ugotovitev prestopkov Nemčije in za določitev kazni za morebitne prestopke, 2. odsek za dvig zastavnin in 3. odsek za prenos industrijskih obligacij. V prvem odseku bo sodeloval tudi ameriški zastopnik, ki ga bo določil predsednik mednarodnega razsodišča v Haagu.

JUGOSLAVIJA IN ROMUNIJA PROTESTIRATE.

Pariz, 17. julija. (Izv.) »Echo de Paris« poroča, da sta Romunija in Jugoslavija pri londonski konferenci protestirali, češ da ste v raznih odsekih zastopstavljeni.

GOSPODARSKI SPORAZUM MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Rim, 17. julija. (Izv.) Mussolini in avstrijski poslanik v Rimu dr. Egger sta danes podpisala gospodarski sporazum med Italijo in Avstrijo, ki ureja nekaj določb senžermenske mirovne pogodbe. Sporazum smatrajo kot nov dokaz prijateljstva med obema državama.

OSSERVATORE ROMANO ZA NORMALIZACIJO.

Rim, 17. julija. »Osservatore Rom.« se obširno peča z zadevo mantovskega nestrankarskega katoliškega lista »Il Giornale«. Proti temu listu so fašisti izvajali vsa mogoča nasilja in končno zažgali tiskarno, v kateri je izhajal. Sedaj je bil radi tega čina obsojen tajnik mantovskega fašja na 3 leta ječe. Fašistovski poslanec Genovesi je to razsodbo označil kot »težko sramotno in čisto politično«, obsojene fašiste pa je slavil kot goreče patriote. (Kakor Žerjav!) »O. R.« opozarja na ta zgled, ki da podaja zvesto sliko morale in mentalitete, sliko celega položaja, ki se ne omejuje na Mantovo. Na naslov vlade piše »O. R.«: »Ponavljamo: ljubam morajo slediti dejanja. Umljivo je, da se memorizacija ne da izvesti na en sam mah; toda kar se ji namenoma postavlja na pot, kar krši norme socialnega življenja, to se mora takoj in neizprosno odpraviti. Vlada si mora pridobiti v svojem delu za red in pomirjenje, ako hoče, da bo uspela, dva mogočna zaveznika: javno zaupanje na eni strani, na drugi strani pa dober zgled.«

FAŠISTOVSKI POBOJI.

Rim, 17. julija. (Izv.) V Milanu je okoli 30 fašistov včeraj napadlo neko katoliško društvo. En fašist in en član katol. društva sta lahko ranjena.

KITAJSKA IN RUSIJA.

Peking, 17. julija. (Izv.) Kitajska vlada je sklenila obnoviti z Rusijo diplomatske zveze.

Dr. Žerjavove zveze s komunisti.

Včeraj smo poročali, da je bila vezava Žerjavove in komunistične liste na Ježici tik pred občn. volitvami preklicana. To pa ni res. Res je, da je v delavskih vrstah nastalo precejšnje razburjenje vsled te zveze, katero so sklenili njihovi takozvani »voditelji«. Da pomiri nezadovoljnost, je sklical orjunaš Kregar 3 dni pred volitvami komuniste na sestanek v gostilno g. Ramovža v Stožicah, na katerem je prepričeval z vso svojo zgovornostjo, da je zanje edino zveza z Žerjavom koristna in rešilna. Orjunaš Kregar, zvest Žerjavov oproda, je s svojimi medenimi obljubami dosegel, da vezava ni bila preklicana. Kljub vsemu temu in ravno zaradi tega pa je zmaga SLS na Ježici tako sijajno kot malokje. Kar Žerjav v roko prime...

Ker v Križah pri Tržiču ni bila potrjena komunistična kandidatna lista, je vzel Žerjav komuniste pod svoj klobuk, pod takozvani »napredni blok«. Na tej listi, katero je »Jutro« označilo kot prva Žerjavovo, je za namestnika izvoljen tudi 1 komunist. Dalje sta na tej Žerjavovi listi kandidirala še dva druga komunisti, ki pa nista bila izvoljena. Žerjavovce so v Križah volili vsi komunisti, razen tistih, katerim se je gabila Žerjavova protekcija in so se zategadelj rajši vzdržali volitev. Pred volitvami so imeli Žerjavovci skupne sestanke s komunisti. Na volivnih shodih Žerjavove liste so govorili komunisti, na komunističnih volivnih sestankih pa so govorili Žerjavovi agitatorji.

SLS je v Križah izšla iz volivnega boja kot prva in edina zmagovalka. Dobila je nepričakovano visoko število.

Ali bo policija vsled te dokazane zveze Žerjave s komunistično stranko Žerjave aretirala?

Beleške.

»Narodni dnevnik« piše, da je treba razpaljene strasti pomiriti. Ima popolnoma prav. Razpaljene strasti pa se bodo pomirile, kakor hitro bo javna oblast pozvala na odgovor in kaznovala vse, ki so te strasti razpalili z osnovanjem terorističnih tolpe in proslavljanjem njih zločinov.

Podnarske dogodke skuša »Jutro«, ki jih je izprva obsojalo, zopet opravičevati, trdeč, da se je iz vlaka streljalo na orjunaše. Dognano pa je po vseh očividcih, da na orjunaše nihče ni streljal. To potrjuje celo pristasi demokratske stranke, ki so se z orjunaši vozili. »Jutro« bo kljub temu lagalo dalje.

Nihče se ni našel! G. dr. Dinko Puc piše v »Jutru«: »In vendar se v celi klerikalni stranki ni še našel človek, ki bi se uprl takemu podlemu ščuvanju, taki brezstidnosti, takemu nemoralnemu boju, ni se našel nihče tudi ne v onih krogih, ki so sicer izjavljali, da simpatizirajo z SLS le radi njene »načelne« orijentacije. — Tako je zapisal g. dr. Puc včeraj. Mi pa pišemo danes: »In vendar se v celi JDS ni še našel človek, ki bi se uprl takemu podlemu ščuvanju, taki brezstidnosti, takemu nemoralnemu boju, ni se našel nihče tudi ne v onih krogih, ki so sicer izjavljali, da simpatizirajo z JDS le radi njene »načelne« orijentacije. — Ali pa mogoče misli g. dr. Puc, da je proti ljubljanskemu škofu in proti političnim nasprotnikom JDS dovoljeno vse, pred Žerjavom pa naj leži vse na kolenih in z živijo-klici prenaša njegove brce?

dob. Njegova pisma so bila resnica, pesem niso bila... govorilo je iz njih le moško zdravje s komaj slišnim zvokom daljne bridkosti:

Ena ura je skrita
mor'bit' lih nocoj...«

V takih Pregljavih besedah in njegovih podobah je izražen tudi nekaj krilatic, ki naj jih tu navedemo za tiste, ki knjige še niso brali:

»Učijo, da ni Boga. Ali so znoreli?« (Str. 84.)

»Iz samega hudiča mora biti vojska, taka vojska, ko umiraš, pa ne veš. čemu.« (Str. 73.)

»Vojak je živina in tisti, ki ga v moritev gonijo, so hudiči.« (Str. 74.)

»Zdravje zdravja je božja modrost.« (Str. 97.)

Po Tomažu Kempčanu citira: »Kolikar ponižnejši je eden sam per sebi, tolikaj modrejši in mirnejši bode on v vseh svojih rečeh.« (Str. 88.)

»Kranjci so živina. Klobase ljubijo, domovine pa ne.« To šimenčevu sodbo omili Muznik z besedami: »Jože, pustiva Kranjce. Do smrti bi rad živel z njimi pod eno streho.« (Str. 85.)

Knjiga ni čisto brez tiskovnih napak. Dobiva se v vseh večjih knjigarnah.

Mlinar.

Poravnajte naročnino!

»Ne eden ali dva, ampak na tisoče nas je!« Tako se hvali včeraj v »Jutru« podpredsednik JDS g. dr. Dinko Puc, in pravi, da vsi ti tisoči stoje z dr. Žerjavom vred na braniku naše ideje. Priznavamo g. doktorju, da je spreten odvetnik. On ne pravi, da je na tisoče takih, ki bi odobraval Žerjavovo politiko zadnjih dni in opravičevali tiste »incidente« in čisto »navadne fantovske poboje«, kakor »Jutro« v svoji nedolžnosti imenuje znana nasilstva, ampak pravi samo, da »tisoči odobraval Žerjavove ideje«. Mi ne vemo, koliko tisočev je, ki odobraval Žerjavove »ideje«, vemo pa, da je vsaj nekaj sto poštenih in resnih demokratov v Sloveniji, in še več »naprednjakov«, ki se z metodami političnih pobor in političnih nasilstev, kakor jih je skušal uvesti v Sloveniji dr. Žerjav z zlorabo »Orjuna«, prav nikakor ne strinjajo, ampak jih prav odločno obsojajo. Med poštene in resne demokrate prištevamo tudi g. poslevoedečega podpredsednika JDS samega, ker smo prepričani, da se tudi on s takimi metodami ne strinja. On je kvečjemu zato, da se na gada pritiska peta. To je pa samo za gada buda, za ljudi ne.

Oseba in ideja. Poslevoedeči podpredsednik g. dr. Dinko Puc vprašuje v svoji včerajšnji obrambi dr. Žerjave v »Jutru«: »Mislite, če ubijate osebo, da ste ubili tudi idejo?« — Kar se tiče osebe, mi ne mislimo na nobeno ubijanje. Nasprotno, mi smo dosledno obsojali vsak umor, tudi politični umor, dočim jih je »Jutro« proslavljalo in poveličevalo. Kar pa se tiče »ideje«, si dovoljujemo vprašanje: Kakšne ideje pa ima dr. Žerjav? Cesar pa ni, tega ne moremo ubiti.

Cisto odveč. G. dr. Dinko Puc piše: »Če smo imeli pogum v nemški in madžarski Avstriji, da smo bili srbofilni in Jugoslovani, bodite uverjeni, da bomo imeli tudi v Jugoslaviji poguma dovolj, braniti državo in priborjeno svobodo pred brezdomovinci.« Gospod doktor naj se pomiri. Pred državljanji SHS ne bo treba nikomur braniti države SHS, tudi njemu ne. O vseh državnih zadevah odločujejo državljani pri volitvah.

Pametna odredba. Pod naslovom »pametna odredba ministra notranjih zadev« poroča »Jutro« iz Belgrada: »Z ozirom na incidente, ki so se odigrali v raznih krajih in pri katerih se je ugotovilo, da so nosili orožje ljudje, ki za to nimajo dovoljenja ali pa so imeli orožje taki, ki očividno niso vredni zaupanja, izkazane jim z izdajo orožnega lista, je notranji minister odredil strogo revizijo nošenja orožja.« — To odredbo bi pravilneje imenovali previdno odredbo. Kdo »očividno« ni vreden zaupanja? Ali ne bodo nekateri veliki župani rekli, da je Žerjavova garda »očividno« vredna zaupanja? Ali pa »zaupanje, izkazano z izdajo orožnega lista!« Kaj pa je s tistim zaupanjem, ki je bilo izkazano brez izdaje orožnega lista?

»Na umor dr. Žerjave odkrito ščuva« »Slovenec«. To predzno trditev si upa »Jutro« celo podčrtati! Kje in kdaj ščujemo mi na umor, prikrto ali pa celo javno? Kje pa? Če svetujemo dr. Žerjavu, naj gre, to še ni »ščuvanje na umor«, ampak je samo dober nasvet, od čigar izpolnitve bi največ pridobila ravno — JDS! Sicer jo bo Žerjav popolnoma uničil. — In dočim mi nikoli nismo ščuvali na nasilstva, marveč jih najodločnejše obsojali, je demokratsko časopisje grozilo z »osebnim razračunavanjem« škofu, našim poslancem in pristajšem in to dan na dan.

»Lažljivo in hujskajoče pisanje« »Slovenec« silno škoduje tujskemu prometu in velesejmi, pravi »Jutro«. Mi pa pravimo, da škodujejo tujskemu prometu in velesejmi mnogo več razne strelne vaje, ki so se vršile v Podnartu in po ljubljanskih ulicah pod vrhovnim pokroviteljstvom Žerjave. Kedar teh ne bo več, tudi našega »hujskanja« ne bo več.

Politične vesti.

+ Dr. Žerjav snubi. Pred dnevi se je vršila konferenca med zastopniki JDS in NSS radi enotnega nastopa in zveze pri bodočih ljubljanskih občinskih volitvah. Od NSS sta se ogrevala za zvezo z Žerjavovci gg. Juvan in Tavčar, večina izvršilnega odbora NSS pa je vsako paktiranje z Žerjavom odklonilo. Razpis ljubljanskih občinskih volitev je bil že pripravljen, ker pa Žerjav ne more dobiti nobene stranke za kombinacijo z JDS, ki nikoli ne drži dane besede, je Žerjav naročil dr. Baltiču, da razpis občinskih volitev v Ljubljani odloži. Upamo, da se bodo obč. volitve v Ljubljani kljub temu v kratkem vršile, ker bosta dr. Žerjav in dr. Baltič — odložena.

+ Nič se jim ne mudi. Zadnje soboto so pretekli 4 tedni, odkar je bil razpuščen ljubljanski občinski svet. V smislu § 87 obč. sveta bi moral veliki župan najkasneje v 4 tednih po pravomočnosti razpuščenega odloka razpisati nove volitve. Ker obč. svet proti razpustu ni vložil pritožbe, je postal odlok takoj pravomočen. Štiri tedni po pravomočnosti so že pretekli, razpisa novih volitev pa zastoj pričakujemo. Velikemu županu dr. Baltiču se nič ne mudi, on

Zgodbe zdravnika Muznika.

Zgodovinska povest. Spisal Ivan Pregelj. 1923. Izdala Goriška Matica v Gorici. Tiskala Narodna tiskarna v Gorici. (Cena v Jugoslaviji 14 Din.)

O tej knjigi lahko mirno rečemo, da bo preživela pisatelja, ki se nahaja sedaj v zreli polnosti štiridesetih let, ki pričra dozorelost telesa in duha. Ni več svežost in razkošni vonj prve pesmi, a je sladkak odpev tej pesmi. (Str. 59.) Knjiga je iz srca svoje kralj pognala, iz srca, ki bi rado dalo kar največ predvsem rojakom in rojakinjam onstran meje, v domovini Pregljevega detinstva in mladeništvu. V naši literarni javnosti — vsaj kar se tiče Jugoslavije — doslej sicer še ni vzbudila večje pozornosti; brezdomno je pa onstran meje danes še slično popularna kakor Peter Pavel Glavar pri nas.

Največja bol Goričanov: bol radi prisiljene ločitve od bratov je narekovala Pregljo to povest. V tolažbo jim je hotel povedati to, kar je v njem dozorelo v štiridesetih letih intenzivnega življenja in razmišljanja o človekovih bojih in njegovem trpljenju. Ta facit njegovega razmišljanja je izražen v vdanem vzliku tolminskega upornika Zlatopera na dan sodbe, ko je čul, da ga čaka osem let ječe: »Naj bo. Bog že ve za kaj.« To geslo so ponavljali predniki Goričanov, ki so trpeli ječo, tako, lakoto in bridkost ločitve brez slovesa.

To geslo, na videz trpko, je pa vsem vir zdravja in veselja, je vsem poročstvo boljših časov. Pisatelj je hladilo ločitve od rojakov. Saj je trpljenje šola vseh šol. In kdor se v tej šoli nauči strahu božjega, ta je našel tisto edino pot, ki vodi do boljših časov. »Veselo vsega veselja pa je strah božji, kakor je zapisano, da srce razveseljuje in da daje dolgo življenje.« (Str. 97.)

Že iz te kratke označbe je razvidno, da imamo pred seboj knjigo najgloblje vernosti, tako rekoč veselo molitev človeka, ki prenaša trpljenje vdan v božjo voljo, saj Bog že ve, zakaj ga je poslal. V naši sodobni literaturi težko najdete delo, ki bi bilo tako prepojeno z duhom krščanstva.

Pisatelj je hotel menda že v naslovu »Zgodbe zdravnika Muznika« označiti svoje delo kot ljudsko povest. Ima res nekaj znakov ljudskih povesti; to in ono se bere »kakor v lepi pravljici«; ko obesijo Blažeta, se spomniš morebiti celo na pridnogo Janezka in hudobnega Miha. Vendar bo povest z veseljem bral vsak izobraženec: iz srca je pognala svoje kralje. V ljudeh in v naravi polje življenja. O Preglju in njegovi novi knjigi lahko rečemo to, kar pravi Murnik o svojih pismih:

»Iz mladostnih spominov zajemaje, iz tihe ljubezni do domače grude, domačega bilja, vetrovja, iz svojega poznanja ljudi in stvarstva in še iz svoje zdrave odpovedi si je bil ustvaril nekaj svet svojega občutja, in je imel iz njega svojih besed, svojih po-

žaka na dr. Žerjavove direktive. Veliki župan krši zakon, krši naš občinski red za mesto Ljubljano. Zagotavljamo ga, da bo za to protizakonitost dajal odgovor.

Občinske volitve v Ljutomeremskem okraju.

Ljutomer, 16. julija.

Naši Prleki so se častno izkazali pri občinskih volitvah. SLS je v tem okraju odnesla lepo zmago. Nad 80 odstotkov občin je v njenih rokah. Volitve so se vršile v nedeljo, 13. t. m. Izidi so sledeči:

Sodni okraj Ljutomer.

Samo lista SLS oziroma Kmečke zveze je bila vložena v občini: Grlava, Iljaševci, Kamenščak, Ključarovi, Kliškanec, Lukovci, Stročja vas, Stara nova vas.

Sporazumna lista, kjer imajo pristaši SLS absolutno večino je bila vložena v občini: Ovan in Radoslaveci. Sporazumna lista, kjer imajo večino združeni nasprotniki je bila vložena v Ljutomeru in Križevcih. SLS je ohranila dosedanje mesto.

Volitve so se vršile v sledečih občinah: Moravci: SLS 19 glasov (2 odb.), Kmečka zveza 47 (5), gospodarska stranka 28 (2). Slamnjak: štiri liste SLS. Vsega skupaj 9 odbornikov.

Veržej: Napredne stranke 23 (1), Stranka delavcev in malih kmetov 45 (4), SLS 14 (1), Kmečka zveza (SLS) 39 (3).

Stara cesta: Gospodarska stranka 28 (4 odborniki in sicer 2 naša, 2 SKS), Združene liste 37 (5) in sicer 4 SLS, 1 SKS.

Bolehnevi: Lista vasi Berhovi (SLS) 13 (2), SLS 27 (5).

Preslka: SLS 77 (6), Krščanska zveza viničarjev 13 (1).

Bučecovi: SLS 32 (5), SKS 13 (2). Doslej je bila občina v nasprotnih rokah.

Slapinci: SLS 32 (5), skupina gospodarske stranke 28 (4), od teh sta dva naša.

Logarovi: SKS 17 (3), SLS 28 (5).

Skupni izid v tem sodnem okraju je: Od 29 občin je 18 občin popolnoma v rokah SLS; samo v treh občinah (Veržej, Ljutomer in Križevci) imajo nasprotniki večino. Nanovo smo pridobili občino Bučecovi. V 8 občinah (Boreci, Bunčani, Cezanjevi, Branolavci, Godemarci, Mala Nedelja, Voršinci, Vnčja vas) so bile vložene samo liste SLS, ali dva dni prepozno. Zato so volitve nanovo razpisane za 21. septembra. Gotovo je, da bo v vseh teh občinah zmagala SLS, tako da bo imela od 29 občin 26 v svojih rokah.

Sodni okraj Gornja Radgona.

Samo lista SLS je bila vložena v občini: Orešnjevi, Galušak, Grabonoh, Ivanjci, Kraljevci, Negova, Police, Rihtarovi, Ščavnica. Sporazumna lista, kjer ima SLS absolutno večino so bile vložene: Hrastje-Mota, Sv. Jurij ob Ščavnici, Murski vrh-Zasadi, Okoslavci, Šratovci, Terbegovci, Zbigovci. Na novo smo torej v tem okraju pridobili občine: Hrastje-Mota, Okoslavci, Šratovci in Zbigovci.

Samo ena lista, kjer imajo združeni nasprotniki večino, je bila vložena v občinah Boračevci in Radinci. Obe občini sta bili že prej v nasprotnih rokah.

Volitve so se vršile 13. t. m. v občinah: Gornja Radgona (trg): SLS 91 (6), domača gospodarska stranka 45 (3), združene napredne stranke (JDS, SKS, socialisti in Nemci) 115 (8).

Očeslavec: SLS 45 (4), Kmečka zveza (SLS) 62 (5).

Stanetinci: SKS 32 (3), SLS 57 (6).

Od 24 občin gornjoradgonskega sodnega okraja (apaka kotlina ni všteta) je 18 občin popolnoma v rokah SLS. Tudi v tem okraju se je združenim nasprotnikom posrečilo obdržati samo tri občine. Iz občin Ivanjševci, Kraljevci in Orehovci se ni poročil. Gotovo pa je, da ima SLS v teh občinah absolutno večino.

Dopisi.

Trbovlje. »Slovenski Dom« v svoji drugi redni izdaji z dne 13. julija piše: »Pravilno bi bilo, da bi se po končani vojni v vsaki občini sestavil seznam vojnih krivcev in vojnih hujskačev. Takim ljudem naj bi se odvzelo celo premoženje ali vsaj veliki del. Iz tega bi se ustvaril fond za vojne invalide in sploh za vse, ki so bili uničeni od vojne. Vsaj za pomoč v prvi sili. Večinoma so ti hujskači med vojno sedeli lepo doma in še delali velike dobrotke. Mi temu ne oporekamo, razen v sledečem oziru: Kako je mogoče, da se list »Slovenski Dom«, kot zastopnik radikalne stranke v Sloveniji bavi z razdelitvijo zemlje, eventualno z odvzetjem premoženja, ko se pa radikali tako bojijo samoupravnih avtonomij? A pardon, oni pač mislijo, da mora vse dobiti Belgrad, kar se bo vzelo posameznikom po njihovem novem »občinskem zakonu«. Glede drugega, kar se tiče vojnih hujskačev in dobičkarjev, pa vprašamo: Ali ni mogoče po vojnem verižništvu ali hujskanju prizadeti tudi marsikdo, ki danes v »Slovenskem Domu« zagovarja razlastitev takih ljudi? Tako na primer vemo dobro, da se je g. urednik tega lista med vojno zelo navduševal za ekscelencija Viljama. — Radi vojnih invalidov pa je treba ugotoviti edino tole: Ali ni v naši državi nosilci gospodarstva radikalna stranka, v

koje rokah se nahaja državna blagajna in ves denar, ki ga naši davkoplačevalci plačujejo, zraven tudi invalidski davek? Zakaj tedaj ne podpira vojnih invalidov, da dobivajo mesečno samo 45 Din podpore? Kam gre denar, ki ga slovenski davkoplačevalci plačujejo, največ? K temu povemo še tole: Kdo je, ki je med vojno sedel doma? Reči moramo, da po večini vsi tisti, ki hočejo danes gospodariti v naši državi in kovati zakone po »Slovenskem Domu«. Eni so delili krušne karte po aprovizacijah, seveda zelo socialno. Drugi so bili žitni komisariji, tretji so pobirali kljuke po vratih. Vsi ti ljudje hočejo danes postati očetje občin in gospodarji nad ljudskim denarjem v naši državi. Povemo vam, da ste samo koritarji, nobenega pravega dela pa ne boste nikoli storili in ga nikoli niste. — Invalidom in drugim sirotam pa na žalost rečemo, da bodo vedno reveži, dokler jih bodo podobni eksponenti radikalije reševali. — Vojni invalid.

Z'iga. Naš Orel je obhajal preteklo nedeljo nad vse krasno proslavo petnajstletnice svojega obstoja, s katero je pokazal svoje tiho delo petnajstih let. To je bil dan, ki bo z latinito črkami zapisan v spominski knjigi izžanskega Orla. Zdelo se je, da se je vse zrotilo nasproti nam, toliko težko je bilo, toda Bog je nam pomagal. Nekaj veličastnega je bil sprevod domačih članov, članice in naraščaja, ki se je v višnjegorsko godbo udeležil ob 10 sv. maše. Ob pol 2 je bil sprejem številnih gostov, nato litanije, za tem pa je šla deputacija na grob našega Lojzeta, kakor tudi našega Jožeta Kozina, ki se je moral ta mesec pri vojaki od nas za vedno posloviti. Se vedno je prihajal voz za vozom z gosti. Ob pol 4 se je pričela telovadba, kakršne še ni videl izžanski svet. Petdeset članov, članice in naraščaja so izvajali proste vaje kakor da je eden. Odlično izvajanje športnih vaj je vzbudilo nad vse krasen efekt. Nato so sledile prikupljive vaje ljubkega ljubljanskega naraščaja. V srce so nam segale besede br. Pavlina. Z zadovoljstvom in strahom smo zrlili telovadce na drogu in bradlji, pa kako tudi ne, saj je bil med telovadci ponos slov. Orla br. Ivo Kermavner sam, ki je s svojo vzorno vrsto na krogih kazal svojo umetnost, da smo vsi stali kakor okameneli. Po vratolomnih vajah na orodju je sledil bogati sredolov, šaljiva pošta in zabava. Naša dolžnost pa je, da se v resnici prav iz srca zahvalimo O. P. Nasprotniki so se vedli mirno.

Višnja gora. Tukaj snuje Žerjavov agitator, mesarjev Lojze, Orjuno. Devet članov baje že ima, išče sedaj desetega, da osnuje krajevno orjuno organizacijo. Kaj potrebuje Višnjani Orjuno? Ali naj nedoletni fantiči hodijo brez orožnih listov z orožjem okoli? Ali bodo davkoplačevalci brez vsakega varstva? Ali vlada hoče proti vsem zakonom trpeti obstoj organizacije, ki vrši zločine proti življenju in imetju državljanov? — Na naši občinski deski je nabit razglas okr. glav. v Litiji z dne 8. julija 1924 št. 8253, kateri oznanja da prosi Alojzij Turk, Žerjavov priganjač, za kavarniško pravico v hiši svojega očeta št. 46. — Krajevni ogled in obravnava se vrši 17. julija ob 11. uri na licu mesta. Sedaj pa čujemo. Višnjagora šteje 82 hiš, ima okoli 800 prebivalcev in ima sedem gostiln in že eno kavarno s pravico oddajati krepilne gorke pijače. Ali ni to že več kot preveč za tako malo mestce? Občinski mestni odbor, kakor tudi orožništvo, niso dobili nikakega vprašanja o potrebi nove kavarne, ker je jasno, da bi jo morali zavrniti. Agitator Lojze Turk se je zatekel pod okrilje Žerjavovo. Tako bo šlo, si misli. Tam bom zbiral v poznih nočnih urah svoje orjunaše, jih napajal s spiritom in potem smo prosti, ker bomo oboroženi ugnali vse, kar ne misli po »orjuno«. Vprašamo, kje se je pa mesarjev Lojze izvežbal v kavarniški stroki? Ali ni okr. glavarstvu znano, da se je ravno v tej hiši in v njegovi trgovini točil in se še toči žganje na drobno brez vsake koncesije? Vprašajte orožništvo! Sedaj hočete zakonitim putem vpeljati javen žganje toč pod pretvezo kavarne! Ali naj se zopet pojavijo prizori kakor so že bili, da so našli od žganja do nezvesti pijane ljudi v Lojzetovih lokalih in sicer v obskurijah krajih? Čemu torej predavanja po šolah o abstinenci, ako oblasti hočejo podpirati žganje toče! Sveta vojska kje si?

V Št. Petru pri Novem mestu je bil izvoljen za župana Franc Beve, pristaš SLS. Vrli mož je že do sedaj županoval v naši občini 16 let.

Iz Rogatec. V številki 160 Slovenca z dne 16. t. m. pod naslovom »Rogaški koncert« se je zgodila neljuba pometa. Pravilno bi se moral glasiti dotični članek v zadnjem odstavku sledeče: »Kar se nadalje tiče članka v Taboru z dne 18. 6. 1924 je to le staro sovraštvo in maščevanje od strani pisca dotičnega članka, ker je bil radi obrekovanja Kerndlove žene že enkrat radi sličnega napada občutno kaznovan.«

Rajhenburg. Ker me pisec v »Jutru« dne 3. in 15. julija napada z bodočim županom, mi je dolžnost zahvaliti se mu za to častno mesto, za katero se še nisem in se tudi ne bom nikdar pogajal. Po mojemu prepričanju si pa najbrže pisec sam želi priboriti to mesto, katerega mu jaz iz srca privoščim. — Kršnik Ludovik.

Maribor. »Lepega zvona glas, Seže v deveto vas — Zato naročite »Zvonoglas.«

Dijaško zborovanje.

V »Slovenec« od 11. julija t. l. je izšel program za zborovanje Slov. kat. dijaštva. V kolikor je bil nepopolen oz. napačen. Pri našamo popravke:

24. julija: Srednješolsko zborovanje.

Dop. ob 9. uri: 1. Razmerje med dijaškimi organizacijami in Orlom. Ref. g. dr. Capuder.

2. Organizacija Dij. Orla. Ref. član predsedstva O. P.

Pop. ob 2. uri: 3. Smernice glede dela v bodočnosti. Ref. g. univ. prof. dr. Rožman.

4. Religioznost. Ref. g. univ. prof. dr. Ujčić.

5. Slov. kat. abiturient. Ref. g. prof. Dolenc.

Ostale ostane neizpremenjeno. Glede prireditelov velja: V petek ob 8. uri zvečer družabni večer v dvorani Akad. doma. Samo za udeležence zborovanja. V soboto ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Uniona komerz. V nedeljo ob 4. uri popoldne telov. nastop Dij. orl. okrožja na Medijatomu dvorišču.

Kdor se bo hotel udeleževati zborovanj, se bo moral legitimirati, zato vzemite legitimacije s seboj.

Tov. akademiki! Vzemite s seboj društvene trakove.

Za pripr. odbor

Predsednik.

Pripis. Prošnja za polovično vožnjo ob priliki zborovanja od prometnega ministrstva odbita.

Dnevne novice.

— Smrtna kosa. V Zagrebu je umrl profesor na tamkajšnji medicinski fakulteti dr. Pavel Šavnik, star 42 let. Pokojnik je brat finančnega delegata dr. Karla Šavnika v Ljubljani, sin pokojnega cesarskega svetnika, župana, veleuglednega lekarnarja Šavnika v Kranju. Študiral je na Dunaju in v Inomestu, kjer je tudi promoviral. Kasneje je deloval na kliniki prof. Zumbuscha v Münchenu in na kliniki prof. Sambergerja v Pragi. Leta 1920. se je habilitiral v Pragi za dermatologijo in venerologijo, lani pa je bil za tri stroki imenovan za profesorja na zagrebški univerzi. Za l. 1923—1924. je bil izvoljen za dekana. Bil je v svoji stroki prvo vrstna znanstvena moč in pri dijakih zelo priljubljen. Osebnost je bil Pavle eden najljubeznivejših in najplemenitejših duš, kar smo jih poznali, visok nad vsako malenkostjo, vsekozi dedič blagorodnosti očeta in matere, ki se smeta po svojih duševnih in srčnih lastnostih šteti med najodličnejše rodbine v Sloveniji. Vsej rodbini naše iskreno sožalje, Pavlu pa, ki je tudi med nami štel veliko prisrčnih prijateljev, svetila večna luč!

— Novi župani. Mavčiči: Pri nas ni bilo volitev. Sestavili smo na podlagi razmerja moči posameznih strank kompromisno listo, na kateri je bilo 13 pristašev SLS, 3 SKS in 1 socialist. Za župana je bil izvoljen prejšnji župan, vnet pristaš SLS. Istotako so naši somišljeniki tudi vsi trije svetovalci. — Kranjska gora: Pri županskih volitvah dne 13. t. m. je bil za župana izvoljen odločen pristaš SLS Jože Lavtižar. — Lancovo: Pri nas smo ponovno izvolili za župana prejšnjega župana Valentina Dežmana, ki je odločen pristaš SLS. Tudi vsi svetovalci so naši. — Pri Št. Joštu nad Vrhniko je bil izvoljen za župana Jožef Grdadolnik, za svetovalce pa Lovro Sečnik, Anton Maček in Martin Košir. Vsi so odločni pristaši SLS. — Na Viru pri Domžalah je bil izvoljen za župana dosedanj župan Franc Kerč pristaš SLS. — V Horjulu je bil izvoljen za župana g. Ivan Bastič, dosedanj župan, vrl somišljenik SLS; tudi vseh 5 svetovalcev je izvoljenih iz liste SLS.

— Zabavni minister. Tekom današnjega dne je obiskal prometnega ministra g. Popovića glavni tajnik HPS g. Šimrak radi popusta orlovskim organizacijam po drž. železnicah. Minister je izjavil, da bodo Orli dobili popust le tedaj, če stopijo vsi v Jugoslovanski Sokol!

— Izstopil je iz katoliške cerkve za inž. Kranjcem zdaj tudi pesnik Radivoj Peterlin-Petruska. Sedaj je ravno doba, v kateri dozorevajo jabolka. Med sadovi je tudi mnogo državlj. To odpada.

— Izjava. Podpisani občinski odborniki v občini Cerklje, izvoljeni od nove ljud. stranke za pri občinskih volitvah, izjavljamo, da smo zavedni člani SLS in da tudi pri tem trdno ostanemo, čeprav smo pri drugi stranki izvoljeni. — V Cerkljah, dne 13. 7. 1924. — Blaž Kaplenik, Ivan Likozar, Kandolf Anton.

— Aretacije rudarjev v Hrastrniku. 16. julija zjutraj od pol pete do šeste ure je bilo aretiranih v Hrastrniku sledečih devet mladih rudarjev: Jerebičnik Alojz, Jerebičnik Avgust, Jagodič Anton, Jesenšek Ludvik, Ivanc Viktor, Pogačnik Anton, Sterban Karol, Štrbuel Maks in Štrbuel Dominik. Vzrok aretacije je neznan. Omenjeni rudarji so bili člani kulturnega društva »Vesna«, ki je razpuščeno. — V celjskem preiskovalnem zaporu pa so zaprti trije rudarji in sicer: Kozar Fran 18 dni, Kačič Viktor 14 dni in Kolar Ivan 14 dni. Omenjeni rudar Kozar Fran je bil pred enim letom več mesecev v celjskem preiskovalnem zaporu. Ker ni bilo zoper njega nikakega gra-

diva so ga izpustili. Kdo mu bo povrnil škodo? — Gregor Žerjav!

— Preiskave v Lescah. Dne 15. julija ob 6. pop. je bila uradna hišna preiskava pri tukajšnjem S. S. J. izobraževalnem društvu »Svoboda« in politični organizaciji. Knjižnice »Svobode« so uradno zapečatili, poslovne knjige, korespondenco in denar pa so vzeli s seboj. Preiskavo so izvršili tudi pri odbornikih imenovanega društva. Preiskavo je vršilo orožništvo iz Radovljice in g. župan iz Lesca kot zastopnik občine. Na vprašanje, zakaj se vrši preiskava, so jim pokazali odlok ministrstva. Kolikor je nam znano, je »Svoboda« socialdemokratsko društvo.

— Umrla je na Reki v visoki starosti vdova Marija Zalekar, rojena Redenšek, posestnica v Radečah pri Zidanem mostu. — Več let je stanovala pri hčeri Tereziji Kralj-Sorko. Naj ji sveti kot dobri Slovenki in katoličanki večna luč!

— Izlet na Jadranu. Ker se nameravali izlet Jadranske Straže vsled nezadostne udeležbe ni vršil, priredi Jadranska Straža v Splitu v čast angleške vojne mornarice, ki pride dne 5. avgusta v Split, veliko svečanost. Te svečanosti se udeležijo lahko vsak član Jadr. Straže ter bo imel 50 odstotni popust na železnici in na parobrodih Jadranske in Dubrovačke plovnice. Prijave je poslati do 28. t. m. centralnemu odboru Jadr. Straže v Splitu.

— Starokatoliki in Strossmayer. Odpadniki in nasprotniki katoliške cerkve se radi sklicujejo na pokojnega škofa Strossmayerja, češ da spada on v njihove vrste. Pri tem potvarjajo njegove govore in izreke. To zlorabo velikega škofa osvetluje in pobiha temeljem dokumentov spis dr. Alfreviča: Starokatoliki i Strossmayer. Delo ima sledeča poglavja: Falsifikati odpadnikov in izvirne izjave našega velikega vladike. Škof dr. Josip Juraj Strossmayer o svojem katolicizmu. Strossmayer o narodnih cerkvah in starokatolikih. Govori na vatikanskem koncilu.

— Prvo grozdičje v Dalmaciji. V Splitu je došlo na trg prvo domače grozdičje. Cena 25 do 30 Din za kilogram.

— Beda begovskih družin v Bosni. Vsled nesmotreno izvedene agrarne reforme je večina prej bogatih begovskih družin v Bosni prišlo v bedo. Da se prežive iz dneva v dan, razprodajajo dragocene starine, ki jih je družina pododavala iz rodu do rodu: čilime, oblačila iz svile in baržuna, vezene, koralje, nakit, krasno bakreno posoje itd. Ker ni več na izpregled tujece, ki bi te reči z veseljem pokupili in drago plačali, a domačini nimajo zanje ne zmisla ne denarja, morajo Turkinje vse to prodajati za slepo ceno. Kadar je vse razprodano, ostane ženskim članom begovskih hiš pot v sramoto, moškam pa v širni svet ali v ječo. Za pošten zaslužek Bosna ne nudi prilike, saj komaj životarijo dosedanje rokodelci ter je na tisoče ljudi brez dela in zaslužka. Sarajevo samo, nekoč tako živahno in bogato, propada in umira.

— Kakor pri nas. V Mostaru je bil te dni na cesti z nožem napaden upravitelj okrožnega urada za zavarovanje delavcev Duro Hadžiman. Napad se je izvršil iz golj političnih razlogov, ker se Hadžiman priznava za Hrvat. Napadalec je bil neki Hama Čičić, ki je znan pretepač ter je bil že dvakrat v zaporu zaradi pretepa in umora. Policija je napadaleca aretirala, a ga že naslednji dan izpustila.

— Velik gozdni požar na otoku Braču. Te dni je v gozdih na otoku Braču nastal velik požar, ki je uničil do 4000 m² lesa. Škoda znaša poldrug milijon dinarjev.

— Nepošten davčni blagajnik. 26 letni okrajni davčni blagajnik v Kovačici v Vojvodini, Dušan Koman, je poneveril večjo vsoto davčnih denarjev in nato neznan kam pobegnil. Poneverjenje vsoto cenijo na več stotisoč dinarjev. Komanovo ženo in dva vsaka so zaprli.

— Občinski pisar in policaji roparji. Te dni so na cesti med Gradino in Bačevcem v virovitiški okolici napadli roparji Ivana Prihista iz Bačevca. Ker ni imel pri sebi nikakega denarja, so ga pretepli, nato pa izpustili. Prihista je pa v roparjih spoznal obredarja Dimitrija Mihajlovića in občinskega pisarja Maksa Marka in Stankota Medved iz Gradine ter to javil orožnikom. Vse tri čedne varuhe zakona in reda v občini so zaprli. Po splošnem mnenju ima prav ta družba na vesti številne roparske napade, ki so se v zadnjem času pripetili v okolici Virovitice.

— Pregled in maleinizacija konj, ki so namenjeni za izvoz v inozemstvo. Po naredbi ministrstva za poljedelstvo in vode morajo biti odslej naprej vsi enokopitarji (konji, mežgi, mule in osli), ki so namenjeni za izvoz v inozemstvo, predno se vtovorijo v železniške vozove (brodove) pregledani in maleinizirani (očesni poizkus) po veterinarju, ki je odrejen za pregled živali ob vtovarjanju za dotični železniški (brodarski) postaji. Vsak izvoznikar je dolžan, pristojnega veterinarja pravočasno in sicer najmanj 24 ur prej obvestiti, da ta izvrši potreben pregled in maleinizacijo. Tozadeven razglas izide v »Uradn. listu.«

— Novorojenček v železniškem vozu. Na postaji Mehičino je izstopila iz vlaka elegantna črna oblečena ženska. Na klopi je vozila do mesta okrog 8 dni staro dete v lepi dojenčkovi opremi brez vsakega pojasnila. Neznanka jo imela po izpovedbi sprevodnika vozni listek II. razreda od Karlovca do Črnomlja. Najdenčka so oddali v začasno oskrbo na postaji Ozall.

— Šibeniški škof dr. J. Mileta se je te dni vrnil iz Rima, kjer se je mudil zaradi razdelitve cerkvenega premoženja v Zadru.

— Novo kopališče v Zagrebu. Minulo nedeljo so v Zagrebu otvorili novo kopališče, ki je last tamkajšnje kopališke zadruga. Pri kopališču je tudi nov brod.

— V kr. pomorsko akademijo v Bakru se sprejmejo učenci, ki so z uspehom končali štiri razrede katesisbodi srednje šole. Pri vpisu, ki v šolskem letu 1924-25 traja od 27. do 30. avgusta 1924, plačajo učenci predpisano takso in priložijo: a) krstni list; b) domovinski list; c) spričevalo drugega semestra četrtga razreda; d) zdravniško spričevalo, da so zdravega telesa. Pri sprejemu bodo položili izpit iz: a) hrv.-srp. jezika; b) aritmetike; c) geometrije in d) fizike. — Radi nepoznavanja hrv.-srp. jezika so Slovenci lahko oproščeni sprejemnega izpita, pač ga bodo pa morali položiti pri koncu drugega semestra. Hrana in stanovanje privatno: od 800 do 1200 dinarjev mesečno. Internata ni. — Učna doba traja 4 leta.

— Neznani utopljenec na Fužinah. Iz Ljubljane so potegnili na Fužinah utopljenca okrog 14 do 15 let starega dečka, ki je moral biti že okrog 14 dni v vodi. Utonil je pač nekje pri kopanju, ker je bil slečen, toda obleke se niso našli. Pokopali so ga pri Devici Mariji v Polju.

— Čigavo je kolo? Zandarmerija v Kranju je zaplenila moško kolo, črno pleskano, znamke Kinta in ga oddala sodišču, kjer naj se zgleda lastnik. Kolo je bilo namreč nekje ukradeno.

— Pobegi. Od čevljarskega mojstra Jožefa Korbarja na Pšati je pobegnil 17 letni učenec Anton Čimšar iz Pšate, pristojen v Cerklje na Gor. — Iz hiralnice sv. Jožefa v Ljubljani je pobegnila 54 letna nekoliko umobolna Franciška Steharnik. — Iz kaznilnice v Nižnjem je pobegnil jako nevaren kaznjeneц Saldo Ušević Rugovac, ki je bil obsojen radi raznih vlovov, tatvin in goljufij na 16 let težke ječe. — Iz umobolnice na Studencu je pobegnil 29 letni Ignac Mlinarič, doma iz Šmarja pri Jelšah, in sicer v obleki zavoda. — Margareta Švajhofer, stara 19 let, doma iz Maribora, je služila kot pestunja v Kreku — Solina v Bosni. Dekle je pobegnilo, ali pa je postala žrtev prekupčevalcev deklet, ker je bila lepo razvita in lepega obraza.

— Razni vlomni in tatvine. Franciški Plevnikovi na Ježici je ukradla neka policiji dobro znana potepenka več ženskega perila in obleke in molitvenik z zlato obrezo v skupni vrednosti do 1000 dinarjev. — V Kerovu pri Cankovem sta vlomila dva na videz znana vlomilca pri posestniku Štefanu Gorečanu in sta pokradla več posteljnega perila, en klobuk, listnico v kateri je bilo 10.000 n. kron in pa nekaj listin. — V Potoški vasi sta pokradla dva postopača več moške in ženske obleke in perila ter 750 dinarjev gotovine, tako da znaša skupna škoda okrog 6000 Din. — Neznani vlomilec je poskušal vlomiti pri posestnici Tereziji Marinšek v Kopoljah pri Lukovici, pa je bil prepočen in je pobegnil. — V Gabrijah je bilo pokradeno pri posestniku Marku Bratina več obleke, perila in čevljev v skupni vrednosti preko 3000 dinarjev. Tatvino je izvršila neka črno oblečena ženska s črno svilen ruto. — V Lanišah je bila ukradeno Jakobu Derglinu plava obleka in žepna ura z zlato verižico v skupni vrednosti okrog 1600 dinarjev. — Velika tatvina je bila izvršena v Loki in Kočevju. Neznani vlomilci so vlomili pri Antonu Turku in Ivani Plutovi in so pokradli več moške in ženske obleke in perila, čevljev, posteljnine, okrog 30 naglavljenih rut, več nogavic in dežnik ter en bankovec za 100 dinarjev. Vrednost ukradenih predmetov znaša čez 32.000 dinarjev. — V Kranju je bilo vlomljeno pri Ani Zicherl in pokradeno 38 novih ženskih srajc, 35 zavitkov cigaretnega papirja, 15 viržinjoz smotk, v skupni vrednosti okrog 3000 Din.

Pismo iz Dalmacije.

Split, 14. julija 1924.

KONGRES PROFESORSKEGA DRUŠTVA
S. H. S.

Kakor vam je že znano, se je tukaj vršil V. Kongres jugoslovanskih srednjoškolskih profesorjev. Na kongres je prišlo precej veliko število iz vseh jugoslovanskih krajev; najboljšje je bila zastopana belgrajska sekcija. Hrvško profesorsko društvo sploh ni zastopano, kar pomeni, da se kongresa ni udeležila velikanska večina profesorjev iz Hrvatske in Slavonije. Kongres sam je potekel povsem mirno, saj ni bilo nobene živahnosti. Drugi dan zasedanja so se pojavile nekatere razlike v naziranju za osnivanje Gospodarske zadruge, katera bi se pečala z raznimi dobavkami in v prvi vrsti osnovala profesorsko založbo s tiskarno. V tej stvari se profesorji niso popolnoma strinjali; v prvi vrsti radi tega, ker bi, po načrtu referenta, vsak profesor moral plačati na mesec po 30 dinarjev. Vprašanje zadruge je še dalje ostalo pereče in se sploh ni moglo enodušno rešiti. Ko so nekateri člani videli, da za sedaj ne bo iz zadruge nič, so ne da bi bilo to vprašanje sploh na dnevnem redu, predlagali osnivanje društvenega fonda. Odbor, ki je bil izvoljen za zadruge, sploh ni o tem diskutiral, ampak se je pripetilo nekaj drugega. V času, ko je šest članov bilo na Mar-

janu, je ostala deveterica članov tega odbora sestavila nekakšen načrt fonda, katerega so predlagali plenumu v odobritev. Plenum ga je raditega, ker je glasovanje bilo javno in ker je predlog došel od strani večine Belgrajčanov, sprejel, dasi so slovenski in dalmatinski odborniki tozadavnega odbora bili nasprotnega mišljenja, ker da ni upravičeno zahtevati od vsakega profesorja 25 dinarjev na mesec in posebno še radi tega, ker so vsi slični poizkusi doslej popolnoma propadli in niso nikoli prinesli uspehov.

Pripominjamo še, da niso bili v pripravljalnem odboru za podporni fond tisti člani, ki so bili izvoljeni za vprašanje zadruge in ki so bili zoper podporni fond.

Gostje so šli na izlet na Biševo, Hvar in v nekatera druga mesta Dalmacije.

PROMET TUJCEV.

Promet tujcev je letos zelo majhen. Časopisna kampanja, katere se pojavlja v nekaterih časopisih, v prvi vrsti v belgrajskih, a ne, kakor mislijo Vaši liberalni žurnali, v hrvških, zoper Čeha, je dosegla svoj cilj. Čehi ne prihajajo, ali če prihajajo, prihajajo v tako majhnem številu, da to sploh ne pride v poštev. Prošle dni so bili tukaj abiturijenti iz Ljubljane pod vodstvom g. prof. Capudra, Splitske starine in zanimivosti so jim pokazali kat. akademiki, ki so prošle leto študirali v Ljubljani. Interesantno je, da so nekateri prišli z orjunaškimi znaki, a ko so videli, da Split sploh ni orjunaški, so znake sneli...

Orjuna je tukaj na smrti. Vse injekcije so za nič; Orjuna je nastala v Splitu in v Splitu bo prenehala.

Štajerske novice.

Š Krekova mladina v Celju je v nedeljo 13. t. m. pokazala v Narodnem domu na odr, da tudi v dnevih tkzv. »kislih kumar« dela, se izobrazuje in napreduje. Upizoril je »Dramatični odsek« komedijo: »Babilon« in ž njo nudil občinstvu, katero je kljub poletni sezoni napolnilo veliko dvorano, mnogo zabave in veselega razpoloženja. Burni aplavzi in veselost občinstva so bili dokaz, da so igralci svoje vloge dobro rešili. Želimo naši delavski mladini, ki stremi po napredku in izobrazbi, mnogo uspehov pa tudi korajže v borbi za njene cilje, ki zahteva mnogo poštrevnosti!

Š Nedeljski vlaki na progi Maribor-Dravograd-Meža. V dobi od 20. julija do 30. sept. vozi na progi Maribor gl. kol.-Dravograd-Meža ob nedeljah in praznikih izletniški vlak št. 1718 z odhodom iz Maribora gl. kol. ob 13.35 in prihodom v Dravograd-Mežo ob 15.19 ter v nasprotni smeri izletniški vlak št. 1717 z odhodom iz Dravograda-Meže ob 20.21 in prihodom v Maribor gl. kol. ob 22.06.

Š Sokola napadla vojnega invalida v Celju. Dne 15. t. m. dopoldne ob 10 je šel invalid Anton Tekavec, uslužben pri upravnisti »Slovenec«, družnica Celje, službenim potom po Razlagovi ulici. Kot uslužbenec nosi čepico z črkami: U. S. P. C. Nasproti mu prideta sin trgovca Salmiča v Celju in en njegov tovariš ter ga ustavi in vprašata, kakšen napis da ima na čepici. Invalid videč, da sokola izživata, jima ni dal nobenega odgovora in je šel mirno svojo pot dalje. Komaj pa je bil par korakov od njiju, ga nahrulita: »Prokleti bik hudičev«. Invalid se ozre nazaj in ju vpraša, kaj da izživata? A sokola se še nadalje norčujeta iz njega. Medtem je šel invalid dalje po Aleksandrovi ulici, da poišče stražnika, a ker ga ni našel, se vrne zopet po isti poti nazaj, tako da pride sokoloma zopet nasproti. Salmičev sin mlajši pa zagrozi invalidu: »Čakajte, bomo pa Orjuni povedali, naj Vas ustrelijo! Lepi jugoslovanski patrioti!

Š Grad Kienhofen zopet naproday. — Ta grad je prišel v slovenske roke leta 1900. Kupil ga je takratni slovenski kaplan Keček, kateri ga je pa takoj zopet prodal Ciril-Metodovi družbi, ki je tam odprla slovensko šolo. Po prevratu je družba prodala grad trgovcu Alojziju Moran, rodem iz Litije. Družba si je mislila, da ga je izročila v zanesljive roke, ker je Moran Sokol in demokrat. A kako se je varala. Moran je prodal grad nekako meseca marca lanskega leta največjim Nemcem iz Mute, Ernestu Leitinger, Rudolfu in Jožefu Part za 400.000 Din. Isti ga nameravajo sedaj zopet prodati in vabijo razne kupce iz Avstrije. Značilno je, da je spravljen grad v slovenske roke toli osvraženi »klerikalec«, v nemške roke pa Sokol in zvest pristaš »demokratske stranke.«

NI POTREBNO, da Vas muči revmatizem in tiganje v križu, ker »Reumatis« odstranjuje bolečine v najkrajšem času. Glavna zaloga za Ljubljano in okolico je lekarna Leustek.

Ljubljanske novice.

Ij Na Brezje bo šlo ljubljansko kat. društvo rokodelskih pomočnikov v nedeljo, 20. t. m. Odhod iz Ljubljane z glavnega (južnega) kolodvora ob pol 7. uri zjutraj. Odbor vabi k udeležbi pomočnike in mojstre, zlasti pevce. Zadnja skušnjava za petje bo danes, v petek, ob 8. uri zvečer v dvorani Rokodelskega doma.

Ij Udruženje vojnih invalidov podružnica Ljubljana javlja svojim članom in članicam, da se objavljeni izredni občni zbor dne 20. t. m. nepreklicno vrši.

Ij Krekova mladina v Ljubljani. Člani, kateri se nameravajo udeležiti skupnega izleta na Prtove in Ratitovec, se pozivljajo na stanek, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. — Predsednik.

Ij Krvavi dogodek pred pošto. »Socialist« konstatira, da so bili vsi, ki sta jih »Jutro« in »Narod« označila kot »komunistične zarotnike«, člani socialdemokratskega skavta.

Ij Pojasnilo. V našem poročilu o orjunaškem napadu v Zupanovi gostilni se nam je primerila neljuba pismena pomota. Med napadaleci smo omenili tudi ime nekega Pelana. Pravilno se glasi, da je bil dotični napadalec ne Pelan, marveč Metod Pegan.

Ij Kavarna »Zvezda«. Poročajo nam, da je dosedanji lastnik kavarne »Zvezda« gosp. Krapež svoje podjetje (kavarno, restavracijo itd.) prodal svojemu dosedanjemu uslužbencu g. Drganu za ceno 6 milijonov kron. Kupnino je založila »Slavenska banka«, stavila pa je pogoj, da mora novi podjetnik pri svojih naročilih v prvi vrsti upoštevati trdko »Vinec«. — G. Krapežu čestitamo, da se mu bodo enkrat uspeša odpočila od večnega sviranja orjunaške himne.

Ij Sporočamo p. n. občinstvu, da se je Obličnica v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 5 preselila v nove prostore palače Vajemne posojilnice na Miklošičevi cesti št. 7. Ob tej priliki se zahvaljuje vsem njenim odjemalcem za naklonjenost ter jih zaeno vabi, da si ogledajo njeno veliko novo zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga v novih prostorih, zagotavljač jih najcenejše in najsolidnejše postrežbe.

Ij Umrl je v deželni bolnici v Ljubljani dne 16. t. m. Martin Gamšek iz Svibna, delavec v rudokopu v Trbovljah. Pogreb bo danes popoldne ob 5. uri iz mrtvašnice deželne bolnice k Sv. Križu. Naj v miru počiva!

Ij Nevarna mednarodna tatova in sleparja. Dva Egiptana. Ljubljanski policiji se je posrečilo, da je aretirala, in sicer na državnem kolodvoru dva skrajno predrzna mednarodna tatova in goljufa, ki imata na vesti nebroj tatvin in goljufij, katere sta izvršila po raznih deželah. Pri nas sta ugotovljeni do sedaj dve skrajno predrzni tatvini. Omenjena tatova sta prišla pred nekaj dnevi k pekovskiemu mojstru Francetu Por v Sp. Šiški in sta prosila, da bi jima zamenjala dva tisočdinarska bankovca. Por jima je ugodil in njegova hčerka Ludmila je prevzela zamenjavo. Pri tem sta pa znala lopova tako ravhati, da sta ukradla hčerki 34 bankovcev po 10 Din in sta izginila. Podobno lumparijo sta izvršila še isti dan v blagajni Gospodarske Zveze. Prosila sta blagajničarko Marijo Jerinovo, da naj jima izmenja tudi dva tisočdinarska bankovca in sta jo še prosila, da naj jima da različne drobiž, ker ga rabita za razne manjše nakupe. Ko je blagajničarka pripravljala drobiž, je stopila po nekem poslu za trenutek v sosedni lokal. To priliko sta porabila lopova in sta ji ukradla 719 Din. Pri manjkajljaj je opazila blagajničarka šele pri dnevnem zaključku blagajne. Sumi se tudi, da sta se udeležila predrzne goljufije, ki se je izvršila v vlaku, in sicer med vožnjo na progi med Semičem in Novim mestom v škodo Antona Derganca, o čemer smo že svoječasno poročali. Takrat sta imela s seboj še enakej tovarišev. Pri njih so našli francoske potne liste in sicer na ime Daul bej Mohamed Anar in pa Čačan Mohamed, doma iz Egipta in sta prišla iz Francije, kjer so jima postala tla že gotovo malo prevroča. Lopova govorita francosko, italijansko in nekoliko hrvaško, kar znači, da sta se že mnogo klatila po svetu. Ker prihaja v Slovenijo vedno več takih nepridipravov, se naše ljudstvo, ki je proti neznanim ljudem preveč zaupljivo, svari, da ne nasede vsakemu tujcu.

Ij Spor med družabniki. Z ozirom na tozadevno notico glede tatvine mizarskega orodja se je zadeva pojasnila popolnoma drugače. Kompanjona gg. Erjave in Modic sta se res razšla, Erjavec pa, ki rabi svoje orodje pri delu na velesajmu, je prišel z vozom po orodje. Ker Modica ni bilo doma, je Erjavec svoje orodje pobral in ga odpeljal. Ko je prišel Modic domov, se je prestrašil, ko je našel odprto delavnico in pobrano orodje in je v prvi razburjenosti ovadil zadevo policiji. Po mirnem sporazumu pa se je ugotovilo, da tu ni šlo za nikako tatvino.

Ij Avtomobilska nezgoda. Na Zmajskem mostu je trčil mehanik in šofer pri trdku Žužek Florjan Bartoš ob 21 letno zasebno uradnico Kristino Slibar in jo podrl na tla. K sreči je dobila Slibarjeva samo lahke poškodbe na desni roki.

Ij Umrl so v Ljubljani: Anton Delomea, poljski dninar, hiralec, 41 let. — Martin Guček, poslovođa, 60 let. — Ivan Babnik, poštni poduradnik v p. in posestnik, 44 let. — Alojzij Lahajnar, dimnikar, 68 let. — Fran Corn, hišarjev novorojenček, pol ure. — Terezija Kristan, delavčeva vdova, 78 let.

Ij Poljske tatvine. Med večerajšnjimi policijskimi aretacijami so se že zopet kot vsako leto v tem času pojavili poljski in vrtni tatovi. Opozarjamo lastnike njiv in vrtov, da pazijo na svoje prideleke in da se pomnože poljske in vrtno straže. Obenem pa opozarjamo tudi vse one, ki imajo navado krasti po vrtovih in njivah, da sodišče poljske tatove izredno ostro in brezobzirno kaznuje in sicer vedno z zapornimi kazni, ki se ne morejo spremeniti v denarne globe.

Ij Policijske ovadbe. Včeraj je bilo vloženih 30 ovadb in sicer: Radi tatvine 3, radi kaljenja nočnega miru 2, radi prestopka cestno policijskega reda 7, radi prestopka policijske ure 1, radi pasjega kontumaca 5, radi napada 1, radi neke notice v Orjuni 1, radi izživljanja in hujkanja v časopisu 1, radi poskusa sovodstva 1, radi izsleditve bivališča 1, radi nedostojnega vedenja 2, radi razgrajanja 1, radi zadavljenja piščancev 1, radi poškodbe tuje lastnine 1, radi taleane poškodbe 1 in 1 radi neke notice v »Jutru«.

Ij Tatvine v Ljubljani. Na Viču je bilo ukradeno Antonu Malovrhu iz veže Novakove gostilne kolo z znamko »Kinta«, črno pleskano vredno 1250 Din. — Na Brdu je bilo ukradeno črno pleskano kolo znamke »Gendarm« tov. štev. 266487, vredno 2000 Din. Tat je odpeljal tudi škatljo Vardar cigaret. — Izpred sobe stanovanja Marije Skarja v Beethovnovi ulici 6 je bila ukradena 400 Din vredna črna usnjata ročna torbica, v kateri je bilo 90 Din gotovine. — V Kapiteljski ulici št. 11 je bilo vlomljeno v stanovanje Francisa Černice in ukradeno: suknja, klobuk, škornje in pa zlata verižica, 3 zlati prstani, zlati uhani, 20 kronski cekin v skupni vrednosti 7500 Din.

Prosveta.

pr »Serenada«. — Pod tem naslovom je ravno kar izšla kompozicija za glasovir izpod peresa znanega skladatelja Jos. Fr. Breznik v glavni zalogi Ig. Kleinmayr in Fed. Bamberg, d. z o. z. v Ljubljani, dobe se pa tudi v vseh trgovinah z muzikalijami. Od imenovanja skladatelja so istotako izšle v glavni zalogi Ig. Kleinmayr in Fed. Bamberg v Ljubljani, pred kratkim skladbe: »Sirota«, »Na gorski planoti« in »Večerno žuborenje Save«. Vsi prijatelji godbe se na ta novi pojav v glasbeni literaturi opozarjajo.

Naznanila.

Podružnica Jugosl. Matice v Višnji gori priredi v nedeljo 20. julija t. l. ob 4. popoldne veliko vrtno veselico z godbo pri g. Mih. Omahen v Višnji gori takoj ob kolodvoru. Vstopnine ni. Pričakuje se številnih gostov iz Ljubljane in Grosuplje, ker je železniška zveza nad vse ugodna.

Izlet k sv. Joštu priredi cerkveni pevski zbor v Solcah dne 20. t. m. Sv. mašo ob 1-0. uri bo daroval ž. g. Valentin Benedik, letošnji novomašnik. Vabljeni tudi drugi prijatelji sv. Jošta.

Turistika in sport.

OLIMPIJSKE IGRE V PARIZU.

V nedeljo 13. t. m. so bile zaključene lahkoatletske tekme VIII. Olimpijade. Zaključeno stanje lahkoatletskih tekem se glasi: 1. Amerika 255 točk, 2. Finska 166, 3. Anglija 85, 4. Švedska 31, 5. Francija 26 točk. Amerika je dosegla 12 prvih mest, Finska 10, Anglija 3. Zadnja dva dneva, sobota in nedelja, sta prinesla zopet več svetovnih rekordov in sicer v troskoku, stafeti 4 × 100 m in 4 × 400 m. Rezultati so naslednji: Troskok: 1. Winter (Avstralija) 15 m 52,5 cm, 2. Bruneto (Argent.) 15,42, 3. Tunlos (Fin.) 15,37. — Crosscountry na 10 km: 1. Nurmi, 2. Ritola (oba Finska), 3. Johnson (Amerika). — 4 × 100 m: 1. Amerika 41 sek., 2. Anglija, 3. Holandska. — 4 × 400 m: 1. Amerika 3: 16, 2. Švedska, 3. Anglija. — Diskus: 1. Houser (Amerika) 46,125 m, 2. Nythymäa (Finska) 44,95, 3. Lieb (Amerika) 44,83. — Hoja na 10 km: 1. Frigerio (Italija) 47: 49, 2. Goodvin (Anglija), 3. Mc Caster (J. Afr.). — Desetboj: 1. Osborne (Amer.) 7710,775 točk, 2. Norton (Amerika) 7350,89, 3. Klumburg (Finska). Osborne je dosegel tu v skoku v višino 197 cm! Tekmoval je v desetboju tudi Jugoslovian Perković (Hašk), ne da bi se mogel placirati.

V grško-rimski rokoborbi so se placirali tekmovalci sledeče: 1. Finska (62 točk), 2. Švedska (22), 3. Estonka, 4. Francija, 5. Madžarska, 6. Norveška. Prvenstvo posameznih kategorij nosijo: bantanaska težina (do 50 kg) Putsepp (Est.), peresna (do 62 kg), Antilla (Fin.), lahka (do 67,3 kg) Theemann (Finska), srednja A (do 75 kg), Westerlund (Fin.), srednja B (do 82,5 kg) Westergreen (Sved.), težka (nad 82,5 kg) Deglane (Franc.).

V vodnem polu so igrane doslej sledeče tekme: Madžarska: Anglija 7: 6, Češkoslovaška: Grška 6: 1, Holandska: Švica 7: 0, Švedska: Španija 9: 1, Češkoslovaška: Irška 4: 2, Belgija: Madžarska 7: 2, Francija: Holandska 6: 3.

V Orožnovi koči na Črni prsti je pozabil neki turist v soboto 5. t. m. ključ vežnih vrat. Ključ dobi v pisarni SPD v Ljubljani. Ob tej priliki opozarjamo turiste, zlasti take, ki ljubijo manjše izlete, na lahko a zelo bogato turro na Črno prst. Iz postaje Boh. Bistrica prideš — po lepi poti — do Orožnove koče v dveh urah; od tam imaš najlepši razgled na triglavsko skupino. Italijanske obmejne straže niso delale našim turistom nobenih sitnosti. Kdor se res želi odpočiti v planinskem zraku, za takega je Orožnova koča posebno pripravna, ker ima med tednom prav malo obiskovalcev. Tudi Malnarjeva koča je oskrbovana. — Osrednji odbor SPD.

Pridobivajte novih naročnikov!

Trgovska pogodba z Italijo.

POTEK POGAJANJ.

Zadnji ponedeljek, dne 14. t. m. je podpisana nova trgovska pogodba z Italijo. Pogajanja so trajala celih šest mesecev. Sicer so se vršili razgovori o tem predmetu že leta 1921. in 1923., zlasti ob Pašičevem obisku v Rimu.

To je sploh prva trgovska pogodba naše države, ker imajo vsi dosednji dogovori, to je z Avstrijo, Češkoslovaško in Poljsko samo splošni del in ne vsebujejo nikakega sporazuma glede tarifnih postavk.

O pomenu te pogodbe za naš gospodarski razvoj in o vplivu, ki ga je pričakovati na celokupno naše življenje v bližnji bodočnosti, bomo še izpregovorili. Danes imamo samo namen seznaniti svoje čitatelje z njenimi glavnimi deli.

Povdariti pa moramo že danes, da je ta elaborat, ki je za nas tako dalekosežnega pomena, izdelan izključno od par višjih uradnikov trgovskega ministrstva in generalne direkcije carin, ki so sicer imeli na razpolago precejšen material naših gospodarskih korporacij, ki se pa niso niti najmanj brigali za mnenje širše javnosti in zainteresiranih krogov. Tej delegaciji je bilo naravnost usiljenih nekaj ekspertov, ki pa niso prišli nikjer do besede. Kar se tiče italijanske delegacije, je bila sestavljena iz prvovrstnih, v vsakem oziru verziranih strokovnjakov. Bili so to možje z veliko rutino v pogajanjih, ki so znali operirati tako s komplimenti kot z grožnjami. Saj so imeli za seboj trgovska pogajanja s Švico, Avstrijo, Francijo in Španijo.

S italijanske strani je razpravljajal skoro izključno Lucciolli, star gospod, z imponirujočo zunanostjo, z naše strani pa mali, profsorski, toda žilavi Todorovič. Ta karakterizacija bo veljala bržkone tudi za uspeh pogodbe na eno in na drugo stran.

TEŽKOTÉ SPORAZUMA.

Glavna sporna prava, ki so zavlačevala pogajanja, so bila:

1. Italijani so hoteli, da se stavijo v trgovsko pogodbo vsa vprašanja, ki jih omenja sanmargheritska pogodba, in so hoteli poleg tega vstaviti še nekatera druga določila.

2. Hud spor je bil radi trgovskih potnikov. Italijani so hoteli po vsej sili, da prizna naša država njenim potnikom iste ugodnosti kakor so bile dovoljene v avstrijski in nemški trgovski pogodbi z našo državo, t. j. oprostitve od vsake takse. Temu nasproti je hotela naša delegacija uvesti specialne takse, kakor so v veljavi na Nizozemskem, Danskem, Švedskem in v Švici, da se izogne na ta način poplave italijanskih potnikov.

3. Glede kabotaže in plovbe na Bojani, na katere levem bregu že imajo v smislu sporazuma z Albanijo ital. ladje pravico plovbe, so zahtevali Italijani dosledno do zadnjega iste pravice, kot jih uživa naša domača mornarica.

4. Sporno vprašanje ustanavljanja trgovskih, delniških in finančnih družb, je rešeno na ta način, da se jim je dovolila pravica <jus standi in iudicio>. Vprašanje o nastanjanju se reši v konzularni konvenciji ali pa v posebnem sporazumu.

5. Poleg zahteve po kabotaži so Italijani najhujše pritiskali radi uvoza italijanskih vin. Naša delegacija je že priznala na kontingent 5000 hl, toda samo, ako izvirja iz anektiranega slovanskega Primorja. Ker Italijani na ta pogoj v korist primorskega vina niso hoteli pristati, je naša delegacija tudi ta kontingent odbila in je uvoz vina v našo državo ostal pre-

povedan z izjemo medicinskih vin, vermuta in konjaka.

DOLOČBE O BLAGOVNEM PROMETU.

Člen 1. priznava princip svobodnega prometa in obe stranki se zavezuje, da ne sme biti razun v štirih slučajih uvoz, izvoz ali pa tranzit blaga prepovedan.

Ti štirje slučaj, pri katerih se lahko izda prepoved, so: 1. za vojni material, 2. iz ozirov javne varnosti, 3. iz veterinarskih ali sanitarnih ozirov in 4. za predmete državnega monopola.

Razen teh 4 slučajev sta si obe stranki pridržali pravo po potrebi prepovedati uvoz vina.

Po členu 2. priznava kontrahenta drug drugemu pravo največje pogodnosti: glede carinskih obremenitev, glede vseh carinskih formalnosti, glede transporta blaga in glede vsega, kar se nanaša na promet različnih dobrin.

3. Tarifni del pogodbe (pogodbene tarife) ima okrog 80 carinskih postavk v naši in okrog 20 postavk v italijanski carinski tarifi. V naši carinski tarifi so vezani v korist Italije: riž, južno sadje, tekstilno blago, metalurgija; v italijanski tarifi so pa vezani v našo korist: živina, meso in mesni izdelki, suhe slive.

Pripomniti je treba, da je sklenila Italija tekom zadnjih let nekoliko tarifnih pogodb ter veljajo vse v teh pogodbah vezane carinske postavke sedaj tudi za nas.

Pogodba veže poleg carinskih postavk posredno tudi vse davke na potrošnje: Ti davki se smejo naložiti na uvoženo blago samo takrat in samo v toliko, kadar in v koliko obstojajo te vrste davkov tudi za domače blago.

4. Za promet z živino in izdelki od živine je sklenjena posebna veterinarska konvencija, ki ima namen, da prepreči ev. prepoved uvoza <iz veterinarsko-policijskih razlogov>.

5. Obmejni promet je reguliran s posebno konvencijo.

DOLOČBE O OSEBNEM PROMETU.

Ker se ima cel kompleks pod to rubriko nanašajočih se vprašanj rešiti v konzularni konvenciji, se je omejila trgovska pogodba tozadevno na absolutno potreben minimum t. j. v to pogodbo so vnešene samo one odredbe, ki so v stanu, da omogočijo vršitev trgovskega prometa. Zato se govori tukaj a) o pravni eksistenci in pravni zaščiti in b) o pravici trgovanja in sklepanja trgovskih poslov.

Z ozirom na te odredbe imajo podaniki ene države na teritoriju druge sledeče pravice: 1. pravico zaščite pred sodiščem in pred vsemi drugimi oblastmi, 2. priznava se jim pravni status t. j. firme, ki so protokolirane v eni državi in pravne osebe, ki so konstituirane v eni državi, se priznavajo kot protokolirane firme, odn. kot osebe, ki imajo pravno eksistenco, tudi v drugi državi, 3. trgovci, industriji itd., kakor tudi njihovi potniki imajo pravico, da sami, ali pa potom svojih zastopnikov sklepajo kupoprodajne pogodbe na teritoriju druge države.

4. Končno se podanikom ene države dovoljuje, da se smejo na teritoriju druge države posluževati vseh prometnih sredstev: železnice, cest, ladij, pošte itd. pod istimi pogoji kot domačini.

CARINSKE POSTAVKE.

A. Naše carinske postavke.

Te tarife predvidevajo carino za uvoz iz Italije k nam za 100 kg v zlatih dinarjih (v oklepajih dosedanje postavke).

Jestvine, sadje, zelenjava, cvetje:

Oluščeni riž 7 Din; karfiola, špagli, vodene melone, sladke melone (dinje) in artičoki 6; koleraba, mladi grah v zrnu, zelena in druga solata, relikve, paradižniki, paprike, zelje, zelenje 9, čebula in česen 7 (10); krompir (4), uvoz krompirja od 1. aprila do 30. junija je prost carinje; kislislo in soljeno zelje v sodih, kislo kumarec in kislo paprike 25 (35); jabolka, orehi, hruške, kutne, marelice, češnje, breskve in češplje, vse to sveže in pakirano 20 (25), nepakirano pa 14 (16); suhi orehi in luščinah 20, olupljeni 35; limone so proste carine (10); pomaranče in mandarine 5 (20); mandelji v luščinah 20, oluščeni 35; suhe smokve v zabojih 15 (30); rožiči 6 (40), kostanj 10 (40); sveže cvetlice za bukete in okraske 200 (300).

Kože:

Kože vseh vrst so carine proste.

Moka pšenična 8.

Olje:

Oljčno olje 30 (40); repno olje in olje od bombaževih semen 30 (40); laneno, konopljeno, ricinusovo in drugo masno olje, ki služi za industrijske svrhe 12 (30); pri uvozu oljkinega olja v železnih sodih po najmanj 25 kg se poveča carina za 25 Din; vsa ostala olja 30 (40).

Alkohol:

vina v sodih, vagonih ali rezervoarjih: vermut do 18 stopinj in marsala do 20 stopinj 10, vermut in marsala gornje jakosti v steklenicah 120; italijanska peneča vina v steklenicah 250, zdravilna vina 150 (120).

Razne jestvine:

testenine 40 (50); čokolada 130 (120); sir stracchino, gorgonzola 80, cacciacavallo 40 (100); rastlinske in sadne konzerve 70 (60); konzerve tun v olju, konzerve mesa hermetično zaprte, izvzemši ribje konzerve 80 (100), konzerve od paradižnikov hermetično zaprte 50.

Kemični produkti:

sveče iz parafina in stearina 70; boraks v zabojih po pol kilograma 5, borova kislina 5, bakrov sulfat 12, citronova in vinska kislina 75, čisto žveplo in žvepleni cvet 150 (1); ostalo žveplo brez carine; amalgam in živo srebro brez carine; živinska sol brez carine.

Tekstilna roba:

enonitna bombažna preja do št. 12 po angleški numeraciji: sirova 20 (25), beljena 30 (30), barvana ali tiskana 35 (35); enonitna bombažna preja od št. 12 do 29: sirova 25 (25), beljena 35 (30) in barvana ali tiskana 40 (35); od 12 do 50: s. 30 (35), belj. 40 (40), b. 45 (45); nad št. 50: sirova 35 (40), beljena 45 (45) in barvana ali tiskana 50 (50); dvo- ali večnitna bombažna preja do št. 12: sirova 25 (30), beljena 35 (35), barvana ali tiskana 40 (40); od št. 12 do 29: sirova 30 (40), beljena 40 (45) in barvana ali tiskana 45 (50); od št. 29 do 50: sirova 35 (50), beljena 45 (55) in barvana ali tiskana 50 (60), nad št. 50: sirova 40 (50), beljena 50 (55) in barvana ali tiskana 55 (60); bombažna preja, ki se prodaja na drobno, sukanec za šivanje, vezanje in pletenje, na klopih iz lesa ali papirja itd.: sirova 70 (50), beljena 90 (55) in barvana ali tiskana 110 (60).

Za vrvi s premerom od 1 do 5 mm: 65, od 5 mm dalje: 45, vrvi za vreče 32 Din za 100 kg; Sirova svila je prosta uvozne carine. Ravnotako je prosta carine sirova umetna svila, beljena pa plača 100 Din za 100 kg. Tkanine od linoleuma in slično 25 (30), večbarvne 35 (35). Moški klobučevinasti klobuki, garnirani 22 Din za komad, negarnirani 21 Din. Moški slamniki garnirani 1.60 Din, negarnirani 1 Din za komad. Ženski slamniki garnirani 3.50 za komad, negarnirani 2.50.

Usnje in kavčuk:

navadno strojene kože za podplate, kruponi 130 Din za q, druge 90 (80); kožne rokavice št. 1:

1500 (1000), št. 2: 900; cevi iz kavčuka 180; trakovi iz gumija ali gutaperče: 180; cevi za avtomobile, vozove ali dvokolesa 180 Din za 100 kg.

Proste uvozne carine so nevezane knjige in tiskovine, izvzemši koledarje v italijanskem jeziku. Note, karte, slike, načrti in gravure plačajo carino, ako so vezane.

Marmor in alabaster v klesanih ali ostruženih ploščah nad 16 cm: 1.25 Din za 100 kg iste plošče pod 16 cm, nepolirane in samo ostružene ali drugače obdelane; 2. oglašene in polirane 4.50 Din za 100 kg.

Deli dežnikov ali solčnikov plačajo 16 Din za 100 kg.

Za električne aparate z majhnimi električnimi motorji, kakor ventilatorje, mehove in podobno znaša carina 140 Din za q. Za motorna kolesa 20 odstotkov od vrednosti, za delna motorna kolesa 20 odstotkov, za avtomobile in njihove dele 20 odstotkov od vrednosti.

B. Italijanske uvozne carinske postavke.

Izvozni predmeti, ki se uvažajo iz naše države v Italijo, bodo po novi trgovski pogodbi plačali: plemenski konji, visoki 1.40 m ali manj 100 zlatih lir za komad; konji in kobile nad to višino 75; voli 15; biki, ki so pod carinsko kontrolo, namenjeni za klanje 20; ovni, ovce, koštruni in koze 3, svinje nad 20 kg 10 zlatih lir za komad; ostala živa živina 5 in zaklana 5 zlatih lir za 100 kg.

Nepreparirano meso, izvzemši meso perutnine in divjačine, golobov in zajcev, zmrznjeno ali sveže 5; slive 2, suhe gobe 15, semena 1.25, cement 1.25 zlatih lir za 100 kg.

Prost od izvozne carine iz Jugoslavije v Italijo je krompir.

Okrogel bukov ali hrastov les, čigar premer znaša manj kot 20 cm in drug listnat les, izvzemši kostanj in hrast s premerom nad 30 cm ter bukov železniški pragovi so prosti carine, hrastovi plačajo 0.65 zlatih lir za 100 kg.

Prosto carine je tudi oglje in premog vsake vrste. Ravno tako telečji in jagnječji želodci, suhi ali napolnjeni, čreva, parklji in koštrunovi rogovi, nadalje železna, bakrena, magnezijeva in cinova ruda, višnje in sveže ribe.

Glavni teden pariške olimpijade.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Pariz, 14. julija.

Najbolj napeti teden olimpijade je končan, cela vrsta svetovnih rekordov v vseh panogah športa je bila prekošana in postavljeni so bili novi. Napisal bi o tem lahko dolge stolpce števk. Zmagalci v letošnji olimpijadi bodo skoraj na vseh poljih Američani in zadnji rezultati jim ne bodo mogli odnesti te lavorike. To kar so pokazali, je pa tudi velikansko, vsega občudovanja vredno, skratka uprav »ameriško«. Država je dala športnim organizacijam deset milijonov dolarjev na razpolago, da se udeležijo letošnjih olimpijskih iger. Prišlo je okroglo 5000 ameriških športnikov v Pariz. Ni čuda, da so Evropo takorekoč kar pogazili. In kako ponosni so na to!

Kaj bo Evropa! mi je dejal skoraj zaničljivo ameriški časnika. Amerika, to je ves svet, moč v vsakem oziru. Mi smo odločili svetovno vojno, mi smo rešili po vojni Evropo lakote in pogina, ker smo poslali tisoč ton žita, moke, masti in drugih živil. Vse to smo pretrpeli, ne da bi kaj čutili. Danes je dolar najboljša valuta, finančno središče sveta se je premaknilo iz Londona v New-York, mi obvladamo svetovni žitni, bombaževi in petrolejski trg. In sedaj smo pa prišli na olimpijado, da pokažemo tridesetim evropskim udeležnim državam, da smo tudi telesno prvi rod sveta...

Hagarin sin.

Roman. Paul Keller. — F. O.

(Dalje.)

11

V roki drži luč, ki mu postavi na stol. Potem stopi k njegovemu ležišču. Poklekne, ga prime z obema rokama za glavo in ga poljubi enkrat... dvakrat... trikrat! Vsak poljub je ljubeč, traja dolgo in je žejen — vroč.

Potem ga ogleduje z modrimi, nedolžnimi, nepokvarjenimi očmi, ogleduje ga resno in polna skrb.

»Pojdj dalje! — Pojdj proč odtod!« pravi in ga še enkrat poljubi.

Slednjič ga pokriža na čelu, ugasne luč in odide.

On pa dvigne v znu visoko roke in glasno vzklikne: »Mati — mati, ljubim te!«

5. poglavje.

Sivo, deževno jutro je nastopilo.

Robert Hellmich je vstal prej kot tovariši. Nemirno noč je imel.

Stopil je v kuhinjo in prosil vode, da bi se umil. Kristina je stala sama pri ognjišču. Malo je pordečila in postala zmedena, ko ga je zagledala, pa stopila mu je prijazno naproti in mu segla v roko.

Dobro jutro, kako ste spali?

Čudil se je ti prijaznosti in opazoval jo je v zadregi. Imela je nežen, bel obraz in visoko, gibčno postavo, neko posebno lepoto, za katero kmetje nimajo smisla. Kristina Hartmannova še ni imela nikdar snubca.

»Ali niste dobro spali?« je ponovila, ker ni odgovoril.

»Pač... pač...« pravi v zadregi, »samo — samo tako je... še nikdar me ni namreč nihče v življenju vprašal, kako sem spal!«

Pogledala ga je z resnimi očmi, odgovorila pa ni nič. Nato je pripravila umivalnik, natočila vode in rekla, naj se umije, medtem je pa šla k omari in mu prinesla rožnobelo brisačo.

Zdaj je bil v še večji zadregi.

»Gospodična, oprane brisače je škoda zame.«

Obrnila se je od njega.

»Le obrišite se z njo,« je rekla.

Posluhljil je in vprašal nato, če bi ji ne mogel s čim postreči, da ji prinese premoga, vode ali kaj podobnega.

Odklonila je to in rekla, naj se usede na stol k peči, oče bo kmalu prišel, češ da ima z njim nekaj govoriti.

Usedel se je in toplota mu je dobro dela. Gledal je, kako pridno in skoro brez šuma je delala. Misli je, da se ji mora izkazati hvaležnega in jo malo zabavati. Vpraša jo:

»Ste že od rojstva v ti hiši, gospodična?«

»Da.«

»Lepa hiša je to. Redko se najde tako lepa gostilna na deželi. Vse je zelo pošteno.«

Prikil, nato pa pravi:

»Ni pa tudi vedno vse, kakor bi moralo biti.«

Čez nekaj časa pravi on:

»Že dolgo nismo imeli tako dobrega stanovanja. Često nam gre prav slabo. Ali bi mi povedali, gospodična, če misli gospod

poglarar resno z mojimi tovariši, če jih hoče res tukaj obdržati?«

Tedaj stopi k njemu:

»Gotovo misli resno. Dr. Friedlieb nima večjega veselja na svetu, kakor izkazovati ljudem dobrote. V vsi naši občini ni človeka, ki bi mu šlo v resnici slabo. Za vse to se imamo zahvaliti doktorju. Vsem ljudem pomaga, če le more. Pomagal bo tudi Vam. Toda čujte, oče že prihaja.«

Zunaj je šel nekdo po stopnicah in kmalu nato vstopi Hartmann v kuhinjo. Bil je blede in zaspan in se je nekoliko prestrašil, ko je videl Roberta Hellmicha pri ognjišču.

Robert je vstal in pozdravil. Tedaj pravi Hartmann s tresočim se glasom:

»Z Vami bi rad govoril. So Vaši tovariši že vstali?«

»Ne, še spijo.«

»Pojdite v pivnico, pridem takoj za Vami!«

Pokazal mu je vrata. Hellmich je šel iz kuhinje in Hartmann je ostal s Kristino sam.

Velika pivnica je bila še čisto temna. Prazne mize, mnoge klopi in stoli so dajali obširnemu prostoru čudno, mrzlo podobo.

Robert stopi k oknu in gleda na cesto. Vse je polno mlak. Na drugi strani ceste pelje pot na polje. Prej je morala biti zaprta, toda zdaj je vihar podrli stara vrata, da je pot prosta.

Ven, noter!

Črn ptič leta vedno sem ter tja.

Noter, ven!

Zanj bi se seveda zopet glasilo »ven!« Danes lahko ostanejo tukaj v ti lepi, varni

hiši, ker bodo morali jutri igrati za »semenje«. Potem pa naprej. In če se družba razide, bo moral on sam dalje, po mlakah in močvarah, v mrazu, blatu, pomanjkanju in sramoti, samo s tem namenom, da je prost in da morda najde njega, ki ga sovrži.

»Tukaj sem!«

Robert Hellmich se okrene. Hartmann vstopi. Vidno je razburjen, hodi ob mizah, katerih se dotakne z roko, in popravlja stole. Medtem godrnja nekaj o vremenu.

»Z Vami imam nekaj govoriti,« prične slednjič. »Nekaj mi morate razložiti. Včeraj ste rekli, da se pišete pravzaprav Winter, imenujete se pa — Hellmich.«

»Da, pravzaprav se pišem Winter. Moj krušni oče, ki me je vzredil, me je prepisal na svoje ime. Ker pa ni hotel nič več slišati o meni, ko sem prišel iz ječe, se imenujem zopet Hellmich. Po svoji materil Ona se je pisala Hellmich.«

Molk. Oglašil se je zvon k jutranji maši. Hartmann potegne počasi z roko čez čelo. Ledenomrzle kapljice stoje na njem. Usede se na stol daleč proč od Hellmicha in pobesi oči. Težko se je premagal, da vpraša:

»Kaj veste o svoji materi?«

Dvigne oči in ga gleda poln skrivnega strahu. Če ta prišel vse ve, če je samo zato tukaj, da bi prišel do svojih pravic, mora priti zdaj na dan.

Godčev obraz je prevzel izraz grenkosti.

Naročajte 'Slovenca'!

Nam Evropejcem ne preostane nič drugega, kot občudovanje.

In vendar se je zgodil na olimpijadi še drugi čudež: eden najmanjši evropskih narodov, ki šteje komaj tri milijone duš, namreč Finci, so prišli na drugo mesto. Res je, da še daleko ne dosega Američanov, toda dejstvo je tudi, da imajo več kot še enkrat toliko točk kot Angleži, ki stojijo za enkrat na tretjem mestu. Današnje stanje posameznih držav je sledeče:

1. Zedinjene države	225	točk
2. Finska	166	>
3. Velika Britanija	85½	>
4. Švedska	81½	>
5. Francija	28½	>
6. Italija	19	>
7. Švica	15	>
8. Avstralija	11	>
9. Madžarska	10½	>
10. Južna Afrika	10	>

Ostale države: Kanada, Norveška, Argentina, Nova Zelandija, Estonija, Holandska, Danska, Japonska, in Čile imajo osem do eno točko, druge pa sploh nič. Zaenkrat si nobena slovanska država v splošni klasifikaciji ni mogla priboriti niti ene točke, kar je vsega obžalovanja vredno, kajti svet nas le prerad smatra za inferiorne narode.

Občinstvo se seveda pri olimpijadi zanima predvsem za večje rekorde in le malo posebej vsakdanje najraznovrstnejše tekme, ki so na več prostori že nekaj tednov vrše od ranega jutra do poznega večera.

Nogomet — zmaga Urugvaja — to je bila prva velika senzacija za široko maso, ki še nima dovolj smisla za podrobno sportno delo, zato so pa tudi pri nekaterih za občinstvo zanimivih tekmah prostori za gledalce skoraj prazni.

V Parizu vlada sedaj silna vročina, tako da so začeli tekme prelagati na hladnejše večerne ure, ker se je predvčerajšnjim nekaj tekmecev onesvestilo.

Vsi udeleženci cross-country-ja (teka po polju čez razne zapreke) so se pritoževali, da je bil nastavljen prezgodaj popoldan. Nek Američan se je izrazil, da bi šel raje delat v prislino delavnico, kot bi se še enkrat udeležil take dirke v tej vročini.

Nekateri udeleženci so odnehali že kar v začetku Wide, veliki švedski tekač, se je onesvestil in šele danes mogel zapustiti bolnišnico, enako sta onemogla dva Francoza.

Od 39 tekačev jih je samo petnajst prišlo do cilja, med njimi so bili trije Francozi. Prvi je dospel Finlandec Nurni, ki je pobil celo vrsto svetovnih rekordov in ga danes občuduje vesoljni svet, drugi je bil Američan, tretji Francoz. Edino od moštev teh treh narodov so prispeli po trije možje do cilja.

Švedi so vsi odjenjali, enega so morali celo poslati v bolnico.

Včeraj se je vršil takozvani maratonski tek, peš na razdaljo 42 kilometrov. Vršil se je med Colombesom in Pontoise in je bil zadnja tekma atletskega tedna.

Nebo je bilo jasno kot v Heladi, ko je začelo teči 58 tekačev. Najprvo so tekli enkrat okoli stadiona. Nek Japonec z zavezanim čelom je hotel imeti to čast, da je bil prvi pri vratih. Za njim se je vsula množica belih sraj, kot da bi jih porivalo vsklikanje ljudstva.

Tako so izginili... Ker so se med tem igre na stadionu nadaljevale, je občinstvo pozabilo slednjič na tekače.

Računalo se je, da se bodo vrnili čez dve in tričetrt ure. Med tem smo gledali dirko na 3000 metrov in 1500 metrov in se čudili Američanu, ki je vrgel diskos (kovinasto okroglo ploščo) na več kot 45 metrov.

Spet smo imeli priliko videti znamenitega Finca Nurmija in zaporedoma sta se pri vsaki finski in ameriški zmagi dvigala ameriška in finska zastava na visokem olimpijskem drogu zmage, godba pa je pri tem neustavljivo igrala ameriško, oziroma finsko himno, kot bi bile postale himne nove sportne mednarodne in atletske vere.

Od časa do časa se je občinstvu s pomočjo megafonov naznanjalo, kako stoji maratonski tek. Tako smo lahko sledili tekačem od vasi do vasi vzdolž Seini. Kilometri sledijo kilometrom. Slednjič so se začeli spet bližati stadionu. Javilo se je, da je na čelu Finlandec, za njim Šved, ostali pa daleč zadaj.

Naenkrat zadone trobente: prvi se bliža. Vrata se odpro na stečaj in čez nekaj časa prihiti bela postava na pesek... Tisočglava množica se dvigne in ga veselo pozdravlja. To je Finlandec Stenroos. Ko odhaja s stadiona, niti ne izgleda preveč utrujen.

Rezultat: 1. Stenroos (Finska) 2 uri 41 m. 22 in tri petini s. — 2. Bertini (Italija) 2 uri 47 m. 19 in tri petini s. — 3. De Mar (Zed. drž.) 2 uri 48 m. 14 s.

Poskusite!



Izpred sodišča.

§ 104 s. k. z. Ta nevaren in silno raztegljiv paragraf, ki smo ga prevzeli iz srbskega kazenskega zakonika, da našemu deželnemu sodišču vedno več posla. Karl Knol, posestnik v Mostah, se je razjezil nad Ivano Radeščekovo, ki je v neki zadevi pričevala proti nje-

mu. Bil je namreč obtožen radi poškodbe tuje lastnine. Nahrulil jo je z besedami: Vse ste po krivem prisegle, napadel te bom kot črna tigr. Skušal je dokazati, da ga tisti dan sploh ni bilo doma in da je prišel še-le ob 9. zvečer domov. Ker se mu pa to ni posrečilo, je bil obsojen na 250 Din globe ali 5 dni zapora in mora plačati stroške in 50 Din takse.

— Posestniku Francetu Čadežu o Hotovljah je ugasnila neki večer med vožnjo luč na vozu. K nesreči pa je srečal baš takrat orožnika, ki ga je seveda naznanil in je bil mož obsojen na 100 Din globe. To je moža tako razjezilo, da se je pritožil in je očital pri tem orožniku, da ga je po goljufiji naznanil in da ga orožnik noter tlačijo. Sodnik je hudega moža ponudil češ, glejte oče, b okrajnemu glavarstvu ste moral', v Kranj ste moral', v Ljubljano ste moral', dohtarja ste moral najet, obsojen ste bli, stroške imate velike, ali je to vredno, mar' bi bl'i molčal! Zagovornik je ugotavljal, da mož ni imel namena žaliti orožnika, marveč, da je bila to le nekako rovtarsko robata kritika, ker se navaden mož razburjen pač težko drugače izraža. Sodnik ga je obsojil na 100 Din globe. Na sodnikovo vprašanje, če je zadovoljen s sodbo, se je mož nejevoljno odrezal: »Ja koga pa vočem, se morem bit', če no m' pa še več dobiv.« — Tudi sicer precej navihana branjevka Ana Šterova iz Vodice se je razjezila na orožnika Lavrenčiča in mu rekla: Požrt me dejte, če bi se vam pa hotela udal', b'lo pa vse dobro. — Tudi je očitala orožnikom, da so se dali od sosedov Gubančevih podkupiti in da so nosili ti ob priliki neke preiskave zaradi domačega sina polne cekarje orožnikom. To je skušala tudi dokazati, kar pa se ji ni posrečilo. Obsojena je bila na 300 Din globe, stroške in takso.

Nevarna kolesar. Neki I. Novak, ki je bil že 6 krat radi raznih tatvin kaznovan, je ukradel Jerneju Černetu pri pospravljanju lesa na travniku v Mestnem logu kolo znamke »Graciosa« vredno 1500 Din. Tat pa enkrat ni imel sreče in so ga prijeli že na Dobrovi, kjer je kolo prodajal za sumljivo nizko ceno. Tajiti seveda fant ni mogel in je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe. Na predsednikovo vprašanje, če je zadovoljen se je fant nasmehnil in trpko odvrnil: ah, saj moram bit', in je odšel v zapora.

Nevarne kupčije. Neki gostilničarki v Šiški je zaprla obrtna oblast gostilno za nekaj časa. Podjetna žena pa je šla in naročila v »Jutr« ogias, da se da gostilna v najem. In res se je zgledala neka bivša natakarka, ki bi se bila rada osamosvojila. Gostilničarka je od dala gostilno res v podnajem in podnajemnica ji je dala kot odškodnino 2500 Din in je začela točiti, seveda ker ji obtoženka ni povedala, da je gostilna zaprla. Toda kmalo je bilo točenja konec, obrtna oblast se je zopet zgledala in za-

prla gostilno. Njen zagovornik je ugotavljal, da je bil pri tej kupčiji namen goljufije izključen in da spada zadeva pred civilno sodišče. Toda senat ni bil tega mnenja in je obsojil podjetno gostilničarko radi goljufije na 1 mesec ječe.

Poizvedovanja.

Nasla se je dne 16. julija (v sredo) na ljubljanskem trgu srednja vsota gotovine. Naslov pove uprava lista.

Posivlja se dotičnik, ki je dne 17. t. m. ob pol 8. uri zjutraj vzel s police pri trafiki na vogalu Gosposvetske in Bleiweisove ceste tam pozabljen listnico, da jo takoj odda vratarju pri ekonomskem odelanju Dir. drž. železnice, nasproti velesejma (Gosposvetska cesta) na ime, ki je vpisano v žel. legitimaciji, ali na policijsko ravnateljstvo. Ker je bil dotičnik opažen in je dobro znan trafikantu se opozarja, da listnico z vsemi predmeti takoj vrne, ker bi moral v nasprotnem slučaju dotičnika izročiti policiji.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.					
Normalna barometrska višina 736 mm.					
Ura opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psuhrom. diferenc. v C	Nebo, vetrov.	Pacavino v mm
16. 7. 21 h	735.0	23.7	1.1	p. obl. vzh.	
17. 7. 7 h	734.9	21.4	1.8	obl. s. vzh.	
17. 7. 14 h	734.8	23.9	1.7	dež s. vzh.	

Omara iz hrastovega lesa se takoj proda za ceno Din 1200. Visoka 2 m, široka 1.20 m in —50 m globoka. Poizve se pri upravi lista.

Razpisuje se služba organista-cerkvenika

Nastop takoj. Župni urad škocijan pri Mokronogu.

ZAGAR želi stalno mesto na žagi venecijanski. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Venecijanka« števil. 4057.

PRVEGA STROJNIKA

ki je več montaže Francisovih turbin, generatorjev, transformatorjev, daljnovodov visoke napetosti in motorjev, išče za centralo v Zireh ing. A. ŠTEBI, Ljubljana, Dunajska cesta 1, IV. nad.

Bivši voznik išče stalno mesto vratarja, paznika ali kaj sličnega. Ponudbe na upravo pod »Skrben in natančen«, števil. 4056.

UČENEC,

močan, zdrav, priden, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, ne pod 15 let star, se sprejme takoj. Predstaviti se je do 20. t. m. pri trvdki Ignac Andrašič, Kranj. 4035

Dijak išče

v Mariboru stanovanje s hrano pri boljši, solidni rodbini. Ponudbe se prosijo pod »Sedmošolec« na upravo lista števil. 4027.

POZOR! POZOR! Plačujem po visokih cenah stare obleke

čevlje in pohištvo itd. Dopisnica zadostuje; pridem tudi na dom. Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje števil. 29. 4041

Meblovano sobico

išče zakonski par brez otrok, ki je ves dan odsoten. Ponudbe z navedbo cene prosimo na upravo pod šifro »Brez otrok« števil. 4070.

Prostovoljna javna dražba

otomana, pohištva, kuhinjske opreme ter obleke in čevljev se boje vršila dne 22. t. m. ob 9. uri dopoldne na Resljevi cesti št. 31, III, po zelo nizkih cenah. 4043

HIŠA

z dobro idočo trgovino, pri farni cerkvi, se radi rodbinskih razmer prodaja za 175.000 dinarjev. Ponudbe pod »Zlata hruška« števil. 4072 na upravo tega lista.

Gozdni kompleks

najraje bukov, zrel za sekane, bukovne hlode, drva cepanice in okroglice, kakor tudi splošen les kupim. Ponudbe pod »Mas« na upravo števil. 4075.

Koruzno moko

vsak dan sveže mlet, dobavlja za ceno K 12-50 za kg. Naročila na »Posavina«, umetni mlin, Sisek. 4037

Maline kupuje

vsako množino Srečko Potnik in drug, Ljubljana Metelkova ulica 13.



DAMA se najhitreje moderno in okusno počese z uporabo



Vedno velika izbira vplet (kit) Priporočam se za vsa lasna dela kakor tudi za barvanje sivih las z »L'Oréal Hene«, tudi v modni barvah.

M. Podkrašek frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 32.

Bukova drva

druga vrste, suha, naprodaj blizu postaje Hrastnik. Več pove G. Letnar, posestnik, Čeče števil. 37, p. Hrastnik.

Prodaj posestvo

z vsemi pridelki na polju, odnosno rastlinami, kakor tudi z vsem inventarjem, ki obstoji iz 9 oralov zemljišča in sicer: travnikov, njiv, vinograde in sadonosnika ter potrebnim gospod. poslopjem v občini Dramlje, okraj Celje. Cena 250.000 K. Uvažuje se le resne ponudbe pod »Srečna podočnost« na upravo Slovenca. 4046

Suha drva

odrezke od parket, bukova in hrastova, prodaja po znižani ceni. Pri odjemu vsaj enega voza dostavim iste na dom. — Ivan Šiškin, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4.

Kupuje tudi

vsako množino hrastovih in bukovih hlodov za žago po najvišjih dnevnih cenah. — Ponudbe z označbo cene, kvalitete in množine franko vagon. 4062

Prodaj malo posestvo

na Dolenjskem, 15 minut od postaje, obstoječe iz hiše, hleva, vrta, vinograde, gozda, trgovine mešanega blaga v hiši. Cena ugodna. Več se poizve pri Ivanu Šumanu Dol. vas, pošta Mirna peč.

PISALNI STROJ

skoraj nov prodaj za K 13.000.— IVAN ZVEZDA, JESENICE.

VAJENCA

za krojaško obrt sprejem. Ant. Presker, Sv. Petra cesta 14. Ljubljana.

PREKLIC.

Podpisani preklicujem vse kar trdi Franc Zajc, da sem žaljivega govoril o Mariji Simončič ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Pavel Medved, mlajši.

Moško in žensko kolo dobro ohranjeno, naprodaj. Poljanski nasip števil. 40.

POKRIVANJE STREH

vseh vrst z opeko, eternitom, lepenko, kakor tudi vsa popravila (posebno cerkve) izvršuje po najnižji ceni M. Ivnik, krovec, Sisek. Informacije brezplačno.

Res je, da

denar, ki ga izdaste za reklamo, nikdar ni zavržen, zato ker

ima reklama

za Vas veliko korist, če jo naročite o pravem času in v takem časopisu, ki ga na deželi največ bere. Vsa tozadevna zanesljiva pojasnila vam da uprava »Slovenca«, ki vam s tem prihrani mnogo truda in stroškov ter zagotovi

vedno uspeh!

MERAKL

barve, črnila, lake, kit, emalje, čopiče in zamačeno čisti firnež najbolje kakovosti nudi

Medič-Zankl družba z o. z.

Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče
Tovarne
Ljubljana — Medvode.

Lep črn premog

s 4 do 5000 kalorij, franko Ormož, tona po 300 Din, PRODAJA Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1.

Išče se DRUŽABNIK

za dvonadstropni, moderne in popolno novo urejeni AUTOMATSKI MLIN, koji se nabaja v največjem mestu Vojvodine v sredini mesta. Mlin ima kapaciteto dnevno dva vagona. Bavi se s trgovsko in plačilno mljavo. Mlin je ev. tudi NAPRODAJ. Z resnimi reflektanti se osebno dogovarjam. Naslov v administraciji pod »UMETNI MLIN« 3969.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.